7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2005 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 159 (3325)

Ազգ
Azg

«ԼՂՀ-ն որեւէ փուլում կանցնի իր սեփական տարադրամին»

ԼՂՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Սպարտակ Թեւոսյանը «Մեդիամաքս» գործակալությանը տված հարցազրույցում ասել է, որ «որեւէ փուլում ԼՂՀ-ն կանցնի իր սեփական ազգային տարադրամի թողարկմանը»: Նախարարը, սակայն, չի նշել ղարաբաղյան տարադրամը շրջանառության մեջ դնելու հստակ ժամկետները, ասելով, որ ԼՂՀ կառավարությունը դեռեւս տանում է նախապատրաստական աշխատանք: Ըստ Թեւոսյանի, «ազգային տարադրամն անկախ պետականության կարեւոր բաղադրիչներից է, ինչը մեծ նշանակություն ունի ԼՂՀ համար»: Նախարարը նշել է, որ սեփական տարադրամի անցնելուց հետո ներկայումս Լեռնային Ղարաբաղում օգտագործվող հայկական դրամը շրջանառություն կունենա հանրապետությունում այլ արտասահմանյան տարադրամների հետ:

Վարդան Օսկանյան. «Սատանան մանրամասների մեջ է»

Երեւանում եւ Բաքվում կարծում են, որ ազգերի ինքնորոշման եւ սահմանների անխախտելիության սկզբունքները կարող են «հաշտվել», հավաստիացնում է ԵԱՀԿ գործող նախագահը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայաստանի արտգործնախարարը երեկ ԵԱՀԿ գործող նախագահի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում հայտարարեց, որ ղարաբաղյան կարգավորման հարցում «սատանան մանրամասների մեջ է»: Վարդան Օսկանյանի խոսքերով, երբ երկու երկրների արտգործնախարարները քննարկեն կարգավորման մանրամասները, «մենք թերեւս լուրջ խոչընդոտների առաջ կանգնենք»: Դիմիտրի Ռուպելը եւ Օսկանյանն ընդգծեցին, որ սկզբունքների հարցում կողմերի միջեւ ընդհանուր «եզրեր երեւում են»: Հայաստանի արտգործնախարարը չցանկացավ մանրամասնել, թե հատկապես ո՞ր սկզբունքների շուրջն են դիրքորոշումները մերձեցել:

Դիմիտրի Ռուպելը նկատեց, որ կարգավորման «սկզբունքների մակարդակում կողմերի դիրքորոշումները շատ նման են, մանրամասների մակարդակում խնդիրներ կան, եթե չլինեին, համաձայնությունը ձեռք բերված կլիներ»: «Կարեւոր հարցերից են սահմանների անխախտելիության եւ ազգերի ինքնորոշման սկզբունքները: Այս երկու արժեքները, այս երկու կողմնորոշումները կարող են «հաշտեցվել», սա այն ուղերձն է, որ ես ստացել եմ Բաքվում եւ Երեւանում», ասաց ԵԱՀԿ գործող նախագահը:

Տես էջ 3

«ՉԻԿԱԳՈ ԹՐԻԲՅՈՒՆ»

Ամերիկացիներն Ադրբեջանից դուրս են բերել մանրէաբանական զենքի նմուշներ

ԲԱՔՈՒ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես գրում է Բաքվի «Էխո» թերթը, այս շաբաթ ԱՄՆ-ը կսկսի մահացու վտանգավոր բակտերիոլոգիական զենքի ավելի քան 60 նմուշների ստուգումը, որ Վաշինգտոնին հանձնել են ադրբեջանական իշխանությունները: «Էխոն» վկայակոչում է «Չիկագո թրիբյուն» ամերիկյան թերթի տեղեկատվությունը: Սեպտեմբերի 3-ին ամերիկյան ռազմափոխադրական ինքնաթիռով «ադրբեջանական» բակտերիաները փոխադրվել են Դելավերի նահանգի Դովերի ռազմահանգրվան:

Ինչպես նշում է «Չիկագո թրիբյունը», բակտերիոլոգիական զենքի տարրերը Ադրբեջանում ժառանգություն են մնացել խորհրդային ժամանակներից: Բակտերիաների նմուշների հանձնումը հնարավոր է դարձել կենսաբանական ահաբեկչության դեմ Բաքվի եւ Վաշինգտոնի համատեղ պայքարի շրջանակում: Մահացու վտանգավոր հիվանդածին օրգանիզմների մեջ, որոնք հանձնվել են ԱՄՆ-ին, կան ժանտախտի եւ սիբիրյան խոցի շտամներ:

«ԱՄՆ-ը կենսաբանական համաձայնություն է Ադրբեջանի հետ կնքել հունիսին: Պայմանագրի համաձայն, Միացյալ Նահանգները միջոցներ կտրամադրի, որպեսզի օգնի Ադրբեջանին բարելավելու պաշտպանությունը հիվանդածին օրգանիզմներից, կանխարգելելու բակտերիաների գողությունը, որը կարող է հանգեցնել բիոահաբեկչության»,- նշում է «Չիկագո թրիբյունը»:

Օգնության դիմաց Ադրբեջանը համաձայնել է բակտերիաների պաշարները կիսել ԱՄՆ-ի հետ: Ամերիկյան պարբերականը հատուկ նշում է, որ Ադրբեջանից ստացված ախտածին օրգանիզմները կարող են օգնել պարզելու ԱՄՆ-ում չորս տարի առաջ կատարված կենսաբանական հարձակման մանրամասները:

Մինչդեռ Ադրբեջանի ուժային կառույցներում այս տեղեկատվությունը կասկածելի են համարում: «Մենք այդ առնչությամբ որեւէ տեղեկատվություն չունենք»,- «Էխոյին» ասել է ՊՆ մամլո ծառայության ղեկավար Ռամիզ Մելիքովը: Ըստ որում նա ավելացրել է, որ ամերիկյան պարբերականի հոդվածում չի հիշատակվում, որ մահացու վտանգավոր բակտերիոլոգիական զենքի նմուշների հանձնմամբ զբաղվել է պաշտպանության նախարարությունը: «Հրապարակման մեջ ասված է, որ նմուշները ամերիկյան կողմին հանձնել են ադրբեջանական իշխանությունները»,- նշել է Մելիքովը:

2006 թ. Ադրբեջանի ռազմական բյուջեն կկազմի մոտ 600 մլն դոլար

Ադրբեջանի ֆինանսների նախարար Ավազ Ալեքպերովն, ըստ «Ռեգնում» գործակալության, ասել է, որ 2006 թ. Ադրբեջանի ռազմական ծախսերը կկազմեն 587 մլն դոլար: Համեմատության համար նկատենք, որ արդեն հաջորդ տարի հարեւան հանրապետության ռազմական ծախսերին տրամադրվող գումարները գրեթե կհավասարվեն Հայաստանի ընդհանուր բյուջեին:

Գուլիեւը կարող է հեռակա մասնակցել Ադրբեջանի ընտրություններին

ԲԱՔՈՒ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ ադրբեջանական օրենքների, նախկինում թեկնածուի կատարած հանցագործությունների համար անձեռնմխելիության իմունիտետը չի պահպանվում,- լրագրողներին հայտարարել է նախագահի աշխատակազմի իրավապահ մարմինների հետ աշխատանքի բաժնի վարիչ Ֆուադ Ալեսկերովը:

Ըստ նրա, գրանցման օրից մինչեւ ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հայտարարման պահը թեկնածուն օժտված է իմունիտետով կատարված հանցագործությունների համար, այսինքն այդ ժամանակահատվածում նա չի կարող ձերբակալվել առանց գլխավոր դատախազի թույլտվության: «Եթե առկա է գլխավոր դատախազի թույլտվությունը, ապա այդ մարդը պետք է ձերբակալվի: Այս կանոնը ընդունված է ողջ աշխարհում: Այս տեսանկյունից Ռասուլ Գուլիեւը կարող է մասնակցել ընտրություններին միայն հեռակա կարգով»,- նկատել է Ֆ.Ալեսկերովը:

Կառավարության չինովնիկները մտնում են բուհական կառավարման համակարգ

Բուհերի կառավարման նոր համակարգի վերաբերյալ քննարկումները այս օրերին անհանգիստ մթնոլորտ են ստեղծել մայրաքաղաքի մի շարք բուհերում: Այդ քննարկումները պարտադրված են կառավարության այս տարվա հուլիսին ընդունած որոշմամբ, որով ենթադրվում է պետական բուհերի կառավարման գրեթե արմատական փոփոխություն: Այսպես, եթե նախկինում բուհի ռեկտորը ընտրվում էր գիտխորհրդի նիստում, նոր որոշմամբ պարտադիր է դառնում կառավարության 50 տոկոս միջամտությունը: Արդեն իսկ բոլոր բուհերից պահանջվել է մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը ներկայացնել կառավարող խորհրդի անդամների ցուցակը, որում պետք է ընդգրկվեն 20-32 հոգի: Դրա մեջ չեն ներառվում բուհերի ղեկավարները, այլ միայն դասախոսներն ու ուսանողները, մնացած կազմը, ինչպես արդեն նշեցինք, ընտրում է կառավարությունը՝ իր ճաշակով եւ բարեհաճությամբ:

Եթե հաշվի առնենք, որ գրեթե բոլոր բուհերի ռեկտորները, բացառությամբ մի քանիսի, արդեն կենսաթոշակային տարիքում են, հասկանալի կդառնա, թե ինչ պարարտ հող է բացվում կառավարության պաշտոնյաների համար՝ սողոսկելու բուհական կառավարման համակարգ ու սեփական պահանջները պարտադրելու, ավելին՝ ռեկտորի աթոռին ուզած չինովնիկի նստեցնելու: Օրինակ, Արտակ Սահրադյանը կդառնա ճարտարագիտական համալսարանի ռեկտոր, իսկ, ասենք, Հովիկ Հովեյանը՝ գեղարվեստի ակադեմիայի եւ այլն:

Բուհերի կառավարման կարգի փոփոխությունը դեռ ամբողջը չէ, կառավարությունը նախատեսել է դրանք գլոբալացնել, որը հնարավորություն կտա քաղաքի կենտրոնում մի քանի շենք եւս քանդել ու վաճառել: Այս հարցերին ավելի մանրամասն կանդրադառնանք առանձին:

Ռ. Պ.

Սառեցված ավանդների վերաբերյալ եզրակացությունը ներկայացվել է նախագահին

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հայխնայբանկ»-ում ՀՀ քաղաքացիների սառեցված խնայողական ավանդների խնդիրն ուսումնասիրող աշխատանքային խմբի եզրակացությունը հրապարակման ենթակա չէ: Ինչպես հայտնեցին խմբի անդամները, այդ եզրակացությունը, որում մասնավորապես նշված են ավանդների ծավալներն ու դրանց վերադարձման ուղիները, ներկայացվել է միայն ՀՀ նախագահին: Խումբը ստեղծվել էր ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի կարգադրությամբ: Ընդհանուր առմամբ աշխատանքային խումբը կազմված էր 13 անդամներից, որոնք հիմնականում հանդիսանում են տարբեր նախարարությունների եւ Կենտրոնական բանկի ներկայացուցիչներ:

«Այրարատի» տեղում կկառուցվի խոշոր առեւտրամշակութային կենտրոն

Երեւանի նախկին «Այրարատ» («Ռոսիա») կինոթատրոնի տեղում կկառուցվի խոշոր առեւտրամշակութային կենտրոն: Ինչպես «Մեդիամաքս» գործակալությանը տված հարցազրույցում ասել է «Սիլ գրուպ» կոնցեռնի մամլո քարտուղար Աննա Մկրտչյանը, ներկայումս կատարվում են շենքի ամրացման եւ վերանորոգման աշխատանքներ: Ներդրումների ծավալը եւ ծրագրի ընդհանուր արժեքը հայտնի կդառնան տարեվերջին: «Այրարատ» կինոթատրոնը սեփականաշնորհվել էր «Սիլ գրուպ» կոնցեռնի մեջ մտնող «Նարեկ» ընկերությանը 2004 թ.՝ 500 հազար դոլարով:

Հայության մտապատկերում մեր եկեղեցու կենտրոնը Սբ. Էջմիածինն է

Սահմանադրությունում հարկ չեն համարում ամրագրել դա

ՆԱԻՐԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Մեր ժողովրդի կյանքում Հայ առաքելական եկեղեցու առաքելությունը բացառիկ է: Սա պատմությամբ ապացուցված փաստ է: Դա ընդունում ենք՝ անկախ նրանից՝ այդ եկեղեցու հավատացյալ ենք, թե ոչ, ավելին՝ պատեհ առիթի դեպքում էլ հպարտանում ենք դրանով: Մեր իշխանավորներն էլ թերեւս առանց բացառության չեն զլանում նույնը բազմիցս բարձրաձայնել տարբեր ամբիոններից: Նման իրականության համատեքստում անհնար էր սահմանադրության փոփոխությունների նախագծում չամրագրել. «ՀՀ-ն ճանաչում է Հայաստանյայց առաքելական սուրբ եկեղեցու՝ որպես ազգային եկեղեցու պատմական բացառիկ առաքելությունը հայ ժողովրդի հոգեւոր կյանքում, նրա ազգային մշակույթի զարգացման եւ ազգային ինքնության պահպանման գործում»:

Անվիճելի է, որ այս ձեւակերպման մեջ պատմական բառն ավելորդ է եւ կարծես եկեղեցու ազդեցիկ գործունեության ժամանակային սահմանափակում է ենթադրում: Խորհրդարանականներն էլ, այդ գիտակցմամբ, հարկ համարեցին ձեւակերպումը թողնել առանց «պատմական» բառի: Սակայն դրանով չամբողջացավ երկրի կարեւորագույն փաստաթղթում Հայ առաքելական եկեղեցուն առնչվող դրույթների ձեւակերպումը: Սահմանադրության փոփոխությունների երկրորդ ընթերցման ժամանակ բավական հարթ շրջանցվեց համապատասխան դրույթներում Մայր աթոռ սուրբ Էջմիածնի՝ Հայ առաքելական եկեղեցու կենտրոն լինելը սահմանադրությունում ամրագրելու անհրաժեշտությունը: Լիագումար նիստում պատգամավորներն առանձնապես կանգ էլ չառան այդ խնդրի վրա: Ակնհայտ էր, որ նախորդած քննարկումներում կայացվել էր համապատասխան որոշում, եւ այն արդարացնող բացատրությունն էլ հնարվել, կոռադասվել էր: ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանն այդ բացատրությամբ էր պատասխանում նիստի ընթացքում հնչած թույլ հակադրումներին: «Դե բոլորս էլ գիտենք, որ յուրաքանչյուր հայի համար Էջմիածինն ընկալվում է որպես մեր եկեղեցու կենտրոն, ասում էր նա: Սա արդեն հիմք է, որ այդ իրողության ամրագրումը սահմանադրությունում այնքան էլ չկարեւորենք»:

Տես էջ 2

ԱԶԳ

Ընթացիկ

«Հայաստանում բռի կապիտալիզմ էր թե՛ նախկին կառավարության ժամանակ, թե՛ ներկայիս»

Վերջին ժամանակներս իրենց հեղինակային իրավունքներին տեր կանգնելու փորձ անող երգիչների հրապարակային ելույթները որեւէ անձի դեմ չեն, որեւէ մեկին նսեմացնելու նպատակ չունեն: Արվեստագետներն ընդամենը կամենում են տեր կանգնել իրենց իրավունքներին ու պաշտպանել իրենց ձայներիզներից ստացված շահույթը «գրպանողների» ճանապարհին: Ժուռնալիստների միությունում երեկ հրավիրված ասուլիսում կոմպոզիտոր **Ռոբերտ Ամիրխանյանը** ստիպված եղավ այս մասին հստակորեն հայտարարել, քանի որ «Ռեկո-ռեկորդս» ընկերության հիմնադիր տնօրեն **Դավիթ Խանոյանի** հարցերը հասկանալի պատճառներով ամբողջապես ուղղված էին 6-րդ վարչության գործելակերպի դեմ:

«Հայ հեղինակ» կազմակերպության ղեկավար **Սուսաննա Ներսիսյանը** նշեց, որ թեպետ 2001 թվականից իրենք տարբերաբար զգուշացնող գրություններ են ուղարկել ձայներիզներ արտադրող ֆիրմաներին, սակայն դրական որեւէ փոփոխություն չի գրանցվել: Անցած տարվանից կեղծ ձայներիզների շուկան վերահսկում է Հայաստանի ոստիկանության 6-րդ վարչությունը, որին իրենք դիմել են իրավիճակը օբյեկտիվ ներկայացնելու խնդրանքով:

Մտավոր սեփականության գործակալության պետ **Արմեն Ազիզյանի** ասելով, արդեն շրջանառության մեջ է դրվել հեղինակային իրավունքի նոր օրենքի նախագիծը, որն այս ամսվա վերջին կդրվի կառավարության քննարկմանը եւ հաջորդ տարվանից կունենանք օրենք, որով խստագույնս կպատժվի մեզանում արդեն անսանձելի դարձած «պիրատությունը»:

«Երգիչների համար համերգը գովազդ է, նրանք փող են աշխատում CD-ներով: Մեզանում լրիվ հակառակն է: Այս տարի մեկնել էի Մ. Նահանգներ, իմ ձայներիզների վաճառքից այնտեղ ստացա 25 հազար դոլար, ստիպված եղա երգել հազար ու մի փոքրիկ ռեստորաններում, որի ոչ հավեսը ունեմ, ոչ էլ տարիքը: Եթե այստեղ ոստիկանությունը չպաշտպանի մեր հեղինակային իրավունքները խախտող թափթփուկներին, ես ենթադրում եմ, որ այդ ֆունկցիան իրենց վրա կվերցնեն «անհաս ձեռներեցները»: Դուք հասկանում եք, ինչ եմ ասում: Շատերը երեւի «Կնքահայր» ֆիլմի միայն առաջին մասն են տեսել, վերջինը չեն տեսել: Այն բալիկները, որ այդ գործերը անում են, թող պատկերացնեն, թե ինչ կարող է պատահել իրենց ստուդիաների հետ: Այսինքն՝ ինչ տրամաբանությամբ իրենք են գործում, նույնը իրենց կփոխանցվի: Հայաստանում բռի կապիտալիզմ է եղել թե՛ նախորդ կառավարության ժամանակ, թե՛ ներկայիս», ասաց **Ռուբեն Հախվերդյանը**:

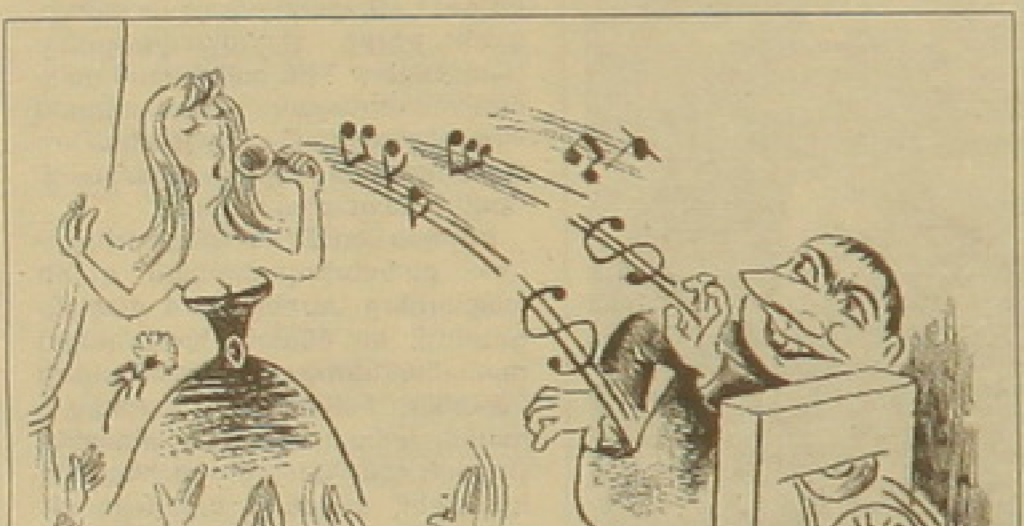

Երգահան, նկարիչ **Մարտին Ահարոնյանը** նկատեց, որ իրեն չի հետաքրքրում է, թե ով է վերահսկում հայաստանյան «պիրատությունը», ինքը միայն ցանկանում է ազատվել մի երեւույթից, որն այսօր լուծված է նույնիսկ աֆրիկյան երկրներում: «Գրեթե բոլոր երկրներում «պիրատության» համար սահմանված են մեծ տուգանքներ, ոչ մի տեղ դրանով զբաղվողներն անպատիժ չեն մնում: Ամբողջ աշխարհում այդ հարցերը լուծվում են նրանց գրպանին խփելով»:

Իր հեղինակային իրավունքները պաշտպանելու համար երգահան բանաստեղծ **Վահան Անդրեասյանը** վերջին տարիներին դիմել է տարբեր անձանց ու կազմակերպությունների, սակայն դրական որեւէ արդյունքի չի հասել: «Մեր միակ ելքը բողոքելն է, առայժմ ուրիշ միջոց չունենք: Քանիցս դիմել ենք դատարան, բայց մեր հայցերը մերժվել են, ընթացք չեն ստացել, քանի որ դրանց միջամտել են պետական պաշտոնյաները: Կոնկրետ ես հայց եմ ներկայացրել Արթուր Գրիգորյանի երգի պետական թատրոնի դեմ, քանի որ վերջինիս թողարկած սկավառակների մեջ տեղ են գտել նաեւ իմ խոսքերով երգեր, որոնց համար ես գումար չեմ ստացել: Հասույթ չեմ ստացել նաեւ համերգներից, փառատոներից»:

Ներկա պահին երգիչներն ու երգահաններն իրենց բողոքները ներկայացնում են «Հայ հեղինակին», վերջինս էլ՝ ոստիկանության 6-րդ վարչությանը, որը, «Ռեկո-ռեկորդսի» տնօրենի ասելով, երբեք չի դիպել Հայաստանի առաջին «պիրատ» «Կարեն ստուդիոյի» շահերին, քանի որ նրա ղեկավարը 6-րդ վարչության պետ Աշոտ Գիզիրյանի սանիկն է: «Բոլորի աչքերը կապելու համար 6-րդ վարչությունը երեկ նրան բռնել է, բայց մի քանի օրից կասի ոչ մի խախտում չկա ու բաց կթողնի: Իմ դեմ ոչ մի երգիչ չի բողոքել, 6-րդ վարչությունը որոշել է փակել մեր ընկերությունը՝ խորհուրդ տալով պայմանավորվել: Ո՞ւմ հետ, գուցե իրե՞նց»:

Թեպետ լրատվամիջոցները քանիցս անդրադարձել են «Ռեկո-ռեկորդս» ստուդիայի բողոքներին, 6-րդ վարչությունն առայժմ լռություն է պահպանում:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Քրիստոնեական դաստիարակության կենտրոնի նոր տնօրեն

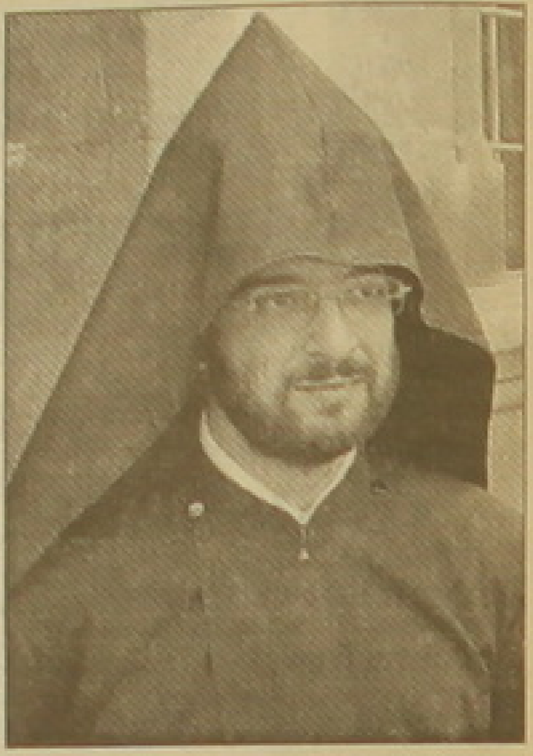

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի բարձր տնօրինությամբ Ղուկաս աբեղա Զաքարյանը նշանակվել է Քրիստոնեական դաստիարակության կենտրոնի տնօրեն: Երեսուներկուամյա հայր սուրբը 1990-1997 թթ. ընդունվել եւ ավարտել է Գեւորգյան հոգեւոր ճեմարանը: 1997-2000 թթ. պաշտոնավարել է Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի Քրիստոնեական դաստիարակության եւ քարոզչության կենտրոնում՝ իբրեւ հրատարակչական բաժնի անդամ եւ կրոնի ուսուցիչների վերապատրաստման լսարանների դասախոս: 2000-2002 թթ. պաշտոնավարել է Սբ. Գեղարդա վանքում՝ իբրեւ վանահայր:

2002-2005 թթ. ուսանել է Հռոմի արեւելյան պոնտիֆիկալ ինստիտուտի կանոնագիտության ֆակուլտետում: Ավարտելով բարձրագույն ուսումնառությունը Հռոմում, խոստումնալից երիտասարդ հոգեւորականը վերադարձել է հայրենիք իր նպաստը բերելու Հայ առաքելական եկեղեցու պայծառության ասպարեզում գործին:

Հայության մտապատկերում մեր եկեղեցու կենտրոնը Սբ. Էջմիածինն է

1-ին էջից

Այս դրույթում ինչո՞ւ է սահմանադրությունում ամրագրված. «ՀՀ մայրաքաղաքը Երեւանն է»: Մի՞թե ողջ հայության մեջ կա մեկը, ում ընկալմամբ Երեւանն այլ կարգավիճակ ունի: Տրվող բացատրություն-փաստարկի խոցելիությունն ու Էջմիածնի կարգավիճակը օրենքով չամրագրելու վտանգավորությունն ակնհայտ է: Այս գիտակցումը, իհարկե, եղել է եւ կա իշխող կոալիցիայի ներսում եւս: Սակայն պահի պահին ավելի կարեւորվել է կոալիցիայի ներսում առանց այդ էլ առկա տարաձայնությունները չխորացնելու խնդիրը եւ Հայ հեղափոխական դաշնակցության մոտեցումներին տուրք տալը: Ավելի որոշակի՝ վերջինիս հովանավոր եւ հովանավորյալ Անթիլիասի գահակալին չնեղացնելը: Արդյունքում, այսպես ասած, փոխզիջումային տարբերակ է գտնվել: Դրա համաձայն ՀՀ-ում պետության եւ եկեղեցու հարաբերությունները կարգավորվում են համաձայնագրով: Արդեն առկա մոտեցումը նկատի առնելով՝ խիստ կասկածելի կարելի է համարել այդ համաձայնագրի շահեկանությունը: Մինչդեռ այսօրվա իշխանավորները մոռանում են, որ ի սկզբանե հայ եկեղեցու երկփեղկվածությունը պարտադրվել, այնուհետեւ խորացվել է քաղաքական հանգամանքների պարտադրանքով: Հընթացս կուսակցական ազդեցությունը զորացնելու մղումը հայոց քաղաքական այրերի թեթեւ ձեռքով ապահովել է մինչ օրս խորացող եկեղեցու երկփեղկվածությունը: Այդ այրերի այսօրվա հետնորդներն էլ «արժանավայել ձեւով» շարունակում են իրենց նախորդների սկսած գործը: Դժվար է, երեւի, Անթիլիասի միջոցով սփյուռքում ազդեցություն գործելու հնարավորությունից հրաժարվել՝ հանուն հայության միասնականության: Սակայն հայտնի է, որ գոյություն ունեցած պատմական պարտադրող հանգամանքները վաղուց արդեն չկան, Հայաստանը դարձել է անկախ պետություն: Փոխարենն առկա է Հայ առաքելական եկեղեցու հավատացյալների մեծ թիվ: Նրանք էլ ՀՀ քաղաքացիներ են, հետեւաբար եւ ընտրողներ: Սա կարող էր որպես ազդեցության լծակ օգտագործվել Հայ առաքելական եկեղեցու կողմից: Ի դեպ, դեռեւս ուշ չէ, որ սահմանադրական փոփոխությունների փաթեթի 3-րդ ընթերցումից առաջ Հայ առաքելական եկեղեցու հետեւորդներն իրենք հիշեցնեն իշխանավորներին իրենց ընտրական ձայների մեծ թվի մասին: Այլապես, ցավոք, խիստ կասկածելի է, որ երկրի աշխարհիկ առաջնորդները կարողանան սեփական շահերը ստորադասելու գնով չնպաստել մեր եկեղեցու երկփեղկվածության խորացմանը:

Շահագործման հանձնվեց Վանաձորի թիվ 1 հատուկ դպրոցի ննջարանային մասնաշենքը

Օգոստոսի 5-ին բացվեց Վանաձորի թիվ 1 հատուկ դպրոցի ննջարանային մասնաշենքը: Շվեյցարական «Կարիտաս» կազմակերպությունը եւ «Լեոպոլդ Բիչման» հիմնադրամը «Կամար» բարեգործական հիմնադրամի միջոցով երկհարկանի շենքի վերակառուցման համար տրամադրել են 90 հազար ԱՄՆ դոլար: Եվս 55 հազար դոլար տրամադրվել է մասնաշենքի եւ արհեստագործական կաբինետի կահավորման, գործիքների, անհրաժեշտ իրերի ձեռքբերման համար: Շինարարական աշխատանքներն իրականացրել է «Կանակա» ԲԲԸ-ն՝ այս տարվա մարտ-օգոստոս ամիսներին:

- Ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել բոլորին, ովքեր մասնակցել են այս ծրագրի իրականացմանը,- բացման հանդիսությանն ասաց «Կամար» կազմակերպության նախագահ Հարություն Թադեւոսյանը՝ նշելով «Կարիտասի» ղեկավար եւ «Լեոպոլդ Բիչմանի» ներկայացուցիչ Գիդո Քետտելիի, տիկնոջ՝ Մարիայի, մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանի, «Կանակա» ԲԲԸ-ի նախագահ Հայկ Հովիվյանի, դպրոցի տնօրենության, ՀՀ մարդասիրական օգնությունների հանձնաժողովի նախագահ Սիմոն Տեր-Սիմոնյանի անունները:

Բարեմաղթանքի եւ երախտագիտության խոսք ասացին մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը, դպրոցի տնօրեն Սասուն Հարությունյանը, նախկին տնօրեն Խալաթ Մելիքյանը, Վանաձորի թիվ 3 հատուկ դպրոցի տնօրեն Կարեն Ղարաքեշիշյանը եւ ուրիշներ:

Հանդիսությանը ներկա էր Հայ առաքելական եկեղեցու Կենտրոնական Եվրոպայի հայրապետական պատվիրակ Մեսրոպ արք. Գրիգորյանը: Մեսրոպ սրբազանն աստվածաշնչյան ոգով բարեմաղթանքներ հղեց ներկաներին նաեւ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդի անունից: Ապա Վանաձորի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու քահանա Օհան Լուսարարյանի հետ Մեսրոպ սրբազանը օրհնեց նորակառույց մասնաշենքը: Իսկ ժապավենը կտրելու պատիվն ընձեռվեց Հ. Քոչինյանին եւ Գ. Քետտելիին:

90 մահճակալ տեղով մասնաշենքը ապահովված է ջեռուցման համակարգով: Ննջասենյակները, առաջին եւ երկրորդ հարկերի սանհանգույցները, լողասենյակները, լվացքատունը, բուժկետը, հանգստի ու մյուս սենյակները հարդարված ու կահավորված են ճաշակով, յուրօրինակ լուծումներով:

Ինչպես տեղեկացանք դպրոցի տնօրեն Ս. Հարությունյանից, 123 աշակերտ ունեցող կրթօջախին 90 մահճակալը լիովին բավարար է, քանզի ոչ բոլորն են գիշերում այնտեղ: Հանդիսության մասնակիցները մասնաշենքում շրջելուց հետո ներկա եղան դպրոցի բակում տեղադրված քանդակ-տառերի բացմանը: Մասիսների ներքո կողք-կողքի տեղակայված քանդակների հեղինակները դպրոցի տնօրենն ու Գարեգին Մկրտչյանն են:

ՄԱՌՎԵԼ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562663
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Բոլորից հաճախ հեռացողը

Ալբերտ Բագեյանը կստեղծի՞ նոր կուսակցություն

Դեռ նախորդ օրը տարածած հայտարարության մեջ «Հանրապետություն» կուսակցության քաղաքական խորհրդի յոթ անդամներ հայտնել էին իրենց անհամաձայնությունը կուսակցության որդեգրած ուղեգծին եւ դադարեցրել անդամակցությունը: Ավելի մանրամասն պարզաբանում սպասվում էր **Ալբերտ Բագեյանի եւ Վաղարշակ Հարությունյանի**՝ լրագրողների հետ երեկվա հանդիպումից, սակայն լրագրողների ջանքերը՝ ավելին իմանալ նախկին կուսակիցների անհամաձայնությունների բուն պատճառների մասին, քան հայտարարությունում մասնանշվածներն են, ըստ էության չհաջողվեց: Ասուլիսի ավարտից հետո միայն, երբ Ա. Բագեյանին ոտքի վրա կրկին ու կրկին տրվում էին նույն հարցերը, նա փոքր-ինչ նյարդայնացած մի ամենախոս ձեւակերպում արտաբերեց. «Մենք ուզում ենք նվազագույնը՝ հեռացնել այս իշխանություններին, Արամ Սարգսյանն ուզում է առավելագույնը՝ հեռացնել այս իշխանություններին եւ նախագահ դառնալ»: Մտովի փնտրտուքը, թե ընդդիմադիր դաշտի կուսակցապետներից ո՞վ չի ուզում նախագահ դառնալ՝ մեզ չհաջողվեց:

Ովքե՞ր են հեռացել «Հանրապետությունից»

Ըստ Վաղարշակ Հարությունյանի՝ կուսակցության տարածքային կազմակերպությունների 75, իսկ սկզբնականների 50 տոկոսն ինքնալուծարման դիմում են ներկայացրել եւ դադարեցրել անդամակցությունը «Հանրապետությանը»: Այդպիսով՝ վտանգ չի՞ սպառնում արդյոք Ա. Սարգսյանի կուսակցությանը օրենքի այն պահանջի տեսակետից, ըստ որի այն հանրապետության մարզերի առնվազն 1/3-ում պետք է առանձնացված ստորաբաժանումներ ունենա:

Ինչո՞ւ հեռացան

Ըստ Ա. Բագեյանի՝ վերջին վեց ամսում խորացել էին իր (եւ իր կողմնակիցների) տարակարծությունները երկրում տիրող իրավիճակի եւ դրանից դուրս գալու ուղիների վերաբերյալ Ա. Սարգսյանի եւ նրա կողմնակիցների միջեւ: «Հետեւելով կուսակցությունում տիրող մթնոլորտին եւ գնահատականներին՝ այնպիսի տպավորություն էր, կարծես Հայաստանում արտահերթ նախագահական ընտրությունների հրամանագիր է պատրաստ եւ շուտով կներկայացվի Քոչի վավերացմանը», նկատեց Բագեյանը՝ իրականությունից կտրված համարելով «Հանրապետության» առաջնորդի ժողովրդավարական հեղափոխություն իրականացնելու կոչերը, այդ հեղափոխության ժամանակ արեւմտյան՝ կոնկրետ ԱՄՆ-ից աջակցություն ստանալու նրա մտադրությունները, ընդդիմության ներսում անվստահություն սերմանող տարբեր գնահատականները ընդդիմադիր գործիչների հասցեին: Ա. Բագեյանը շարունակելու է պայքարել իշխանափոխության համար, բայց դեմ է, որ դրան միջամտեն արտաքին ուժերը: «Ռուսամետ-արեւմտամետ» որակումները Ա. Բագեյանը սխալ է համարում, գտնելով որ արտաքին քաղաքականությամբ պետք է ապահովվեն պետական անվտանգությունն ու երկրի շահերը՝ ոչ ֆորպոստ, ոչ էլ արեւմտյան ընտրովի քաղաքականության օբյեկտ՝ այս է իրենց մոտեցումը: Բագեյանականները մնալու են ընդդիմադիր դաշտում, աջակցելու են «Արդարություն» դաշինքին, գուցե եւ ստեղծեն նոր քաղաքական կուսակցություն, միաժամանակ մոտեցումների տարբերությունը չի խանգարի հարկ եղած դեպքում համագործակցել «Հանրապետություն» կուսակցության հետ: Չնայած եւս մի կուսակցության փաստական պառակտման այս նախադեպին՝ Ա. Բագեյանը գտնում է, որ որեւէ կուսակցություն այսօր միայնակ չի կարող իշխանափոխություն իրականացնել եւ հարկավոր է համախմբվել, միավորվել իշխանափոխության գաղափարի շուրջը: Որեւէ այլ կուսակցության Ա. Բագեյանը չի անդամակցի, իսկ տարիներ առաջ «Հանրապետականին» անդամագրվելը ԵԿՄ-ի քաղաքական որոշումն է եղել:

Ա. Բագեյանը վայր կդնի՞ ԱԺ պատգամավորի մանդատը

«Երբ «Հանրապետություն» կուսակցությունն այդպիսի որոշում կայացնի՝ ես մանդատը վայր կդնեմ՝ «Արդարություն» դաշինքի մանդատն եմ ստացել»: Չնայած Վ. Հարությունյանի արձագանքին, թե՝ «Բագեյանը քարոզչության ժամանակ բոլորից երեք անգամ ավելի է աշխատել», պարզ դարձավ, որ մանդատն, այնուամենայնիվ, ցանկալի է պահել:

Վերաբերմունքը սահմանադրության հանրաքվեին

Ա. Բագեյանը կարծում է, որ իշխանությունը բաց թողեց սահմանադրության բարեփոխման իրական հնարավորությունը, եւ ինքն ու իր կողմնակիցները կամ «ոչ» կասեն սահմանադրության նախագծին կամ կբոյկոտեն հանրաքվեն՝ եթե ընդդիմությունն այդպիսի որոշում կայացնի:

Փաստորեն

Ա. Բագեյանն ու Վ. Հարությունյանը ասուլիսի ժամանակ ավելի մեղմեցին նախորդ օրվա կոշտ հայտարարությունը՝ վերջնականորեն չայրելով «Հանրապետության» հետ համագործակցելու կամուրջները: Մինչդեռ հայտարարությամբ մատնացույց էին արվում թե՛ ներկուսակցական խնդիրները կամայական որոշումներով լուծելու գործելակերպ, թե՛ սեփական անհաջողությունների համար քավության նոխազների փնտրտուք (Ա. Սարգսյանի եւ իր կողմնակիցների կողմից), թե՛ վերամբարձ հայտարարություններ: Հավանաբար քիչ ժամանակ չի պահանջվի Ա. Սարգսյանից՝ շտկելու իր կուսակցության մեջքը, եւ ընդդիմադիր դաշտի այս տեսակ հակասություններն են նաեւ պատճառը, որ իշխանական ճամբարից ընդդիմադիր նոր ֆորմատի ձեւավորման կանխատեսումներ են հնչում: Տեսնենք, թե «Արդարություն» դաշինքի այսօրվա նիստն ի՞նչ գնահատականներ կտա իր գործընկեր կուսակցության ներսում կատարված այս զարգացումներին:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

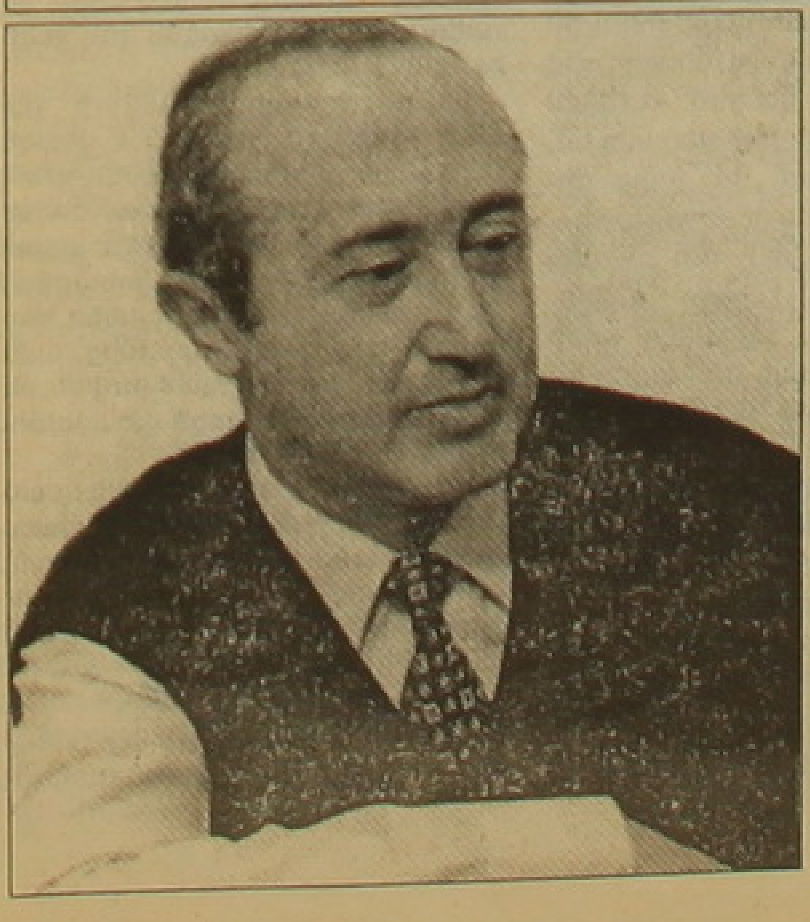

Շնորհավորում ենք

Այսօր լրանում է մեր գործընկերոջ՝ գեղագետ, մշակութային մեկնաբան Լեւոն Լաճիկյանի ծննդյան 50 տարին: Նրա նախաձեռնությամբ էր նաեւ, որ 90-ականների սկզբներին մեր թերթի էջերում պարբերաբար սկսեցին լույս տեսնել արվեստի սյունակները, որոնք հետագայում միավորվեցին ամեն օր լույս տեսնող արվեստի առանձին էջում:

«Ազգ»-ային այդ հոդվածները հիմքը կազմեցին անցած տարի լույս տեսած «Անլույս օրերի ոգեղեն ղողանջներ» ժողովածուի, որը ջերմորեն ընդունեցին արվեստասերները:

Չնայած գործի բերումով Լեւոնը հովվերգությունը փոխարինել է ՀՕՖ-երգությամբ, սակայն շարունակում է Հայաստանի եւ արտերկրի մամուլում հրապարակվող հոդվածներով ուրախացնել իր ընթերցողներին: Շուտով կհրատարակվեն նրա կազմած «Ձոն մայրենիին» ժողովածուն եւ «Խաչվող ճանապարհներ» ուղեգրությունների գիրքը:

Սրտանց շնորհավորում ենք մեր գործընկերոջ կյանքի առաջին 50-ամյակը եւ մաղթում գիտաստեղծագործական նոր հաջողություններ:

ԾՐԱԳՐԻ ՇՆՈՐՀԱՆԴԵՍ

Նոր հայեցակարգ արդեն արտահանման վերաբերյալ

Արտահանման խրախուսման ազգային ռազմավարական ծրագրի հայեցակարգը, ՀՅԴ գերագույն մարմնի ներկայացմամբ, արդեն պատրաստ է: Հիմնականում հենց հայեցակարգն էր երեկ ՀՅԴ տարբեր կազմակերպությունների եւ լրագրողների հանդիպման առիթը: Ըստ ծրագրի պատասխանատու Արա Նռանյանի, Հայաստանի խնդիրների համար առաջնային հարց է հաստատուն եւ կայուն տնտեսական աճի ապահովումը: Եվ քանի որ ներկա դրությամբ տնտեսական աճի տեմպերը նվազում են, կարեւորվում է հատկապես արտահանումը:

ՀՅԴ գերագույն մարմինը տարբեր մասնագետների համագործակցությամբ 1,5 տարի աշխատել է հայեցակարգի վրա՝ կարեւորելով փաստաթղթի բարձր փորձագիտական որակը: Ինչպես նշեց պրն Նռանյանը, 1,5 տասնյակ կազմակերպություններ արտահայտել են իրենց կարծիքը հայեցակարգի վերաբերյալ, «բոլոր գնահատականները եղել են դրական, «առաջարկությունները՝ աշխատանքային»:

Հայեցակարգը, ըստ Դաշնակցության, ներառում է ծրագրի իրականացման հստակ ուղղությունները, ինչպես նաեւ արտահանման խրախուսմանն ուղղված այն միջոցառումները, որոնք վերաբերում են արտաքին տնտեսական քաղաքականության ակտիվացմանը, տարածաշրջանային ինտեգրացիային, միջազգային շուկայում հայկական արտադրանքի տարածմանը, տեղեկատվության մատչելիությանը եւ այլն:

Հայեցակարգում ներառված են նաեւ այնպիսի խնդիրներ, ինչպիսիք են այս ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ քաղաքական կամքի եւ պատասխանատվության հարցերը, ինստիտուցիոնալ մեխանիզմների ձեւավորումը եւ այլն:

Դաշնակցությունը ծրագրի հայեցակարգը կներկայացնի ՀՀ կառավարությանը եւ, ըստ մամուլի հաղորդագրության, «հետամուտ է լինելու այս խնդիրն իրականացվող առաջնային տնտեսական ծրագիր դարձնելու գործընթացին»:

Ընդհանուր առմամբ երկրի զարգացման համար կարեւոր այս նախաձեռնությունն ամեն դեպքում որպես հայեցակարգ մնում է միայն ցանկություն, ընդ որում այդ «ցանկության» հեղինակն ու կատարողն, ի դեմս մեկ կուսակցության, բնավ էլ չի կարող խոսել համապարփակ որեւէ փաստաթուղթ ունենալու մասին:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Վարդան Օսկանյան. «Սատանան մանրամասների մեջ է»

1-ին էջից

«Երեւանը կարո՞ղ է Ղարաբաղի համար ընդունելի համարել մի կարգավիճակ, որն անկախությունից ցածր կլինի» **«Ազգի»** հարցին Օսկանյանը պատասխանեց. «Այդ հարցն այլ կերպ կձեւակերպեի: Մենք չենք կարող քննարկել մի որեւէ տարբերակ, որը չի ապահովի ԼՂ ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը»: Արտգործնախարարը չցանկացավ մեկնաբանել ԼՂ կարգավիճակը հանրաքվեով որոշելու հնարավորության հարցը, որը վերջին մեկ տարում շրջանառվում է մամուլում: Նախօրեին նույն այս հարցին՝ «Պատկերացնո՞ւմ եք Լեռնային Ղարաբաղի համար մի կարգավիճակ, որն անկախությունից ցածր կլինի», Արկադի Ղուկասյանը պատասխանել էր. «Չեմ պատկերացնում, դա նման է մի փոքր հղի լինելուն»:

Պաշտոնական Երեւանը բազմիցս հայտարարել է, այդ թվում նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի մակարդակով, որ ԼՂ-ն երբեք չի եղել անկախ Ադրբեջանի կազմում եւ չի լինի: Մյուս կողմից, Հայաստանի գործող իշխանություններն իրենց հրապարակավ ելույթներում շարունակում են պնդել երեք սկզբունքներ. ԼՂ-ն չի կարող լինել Ադրբեջանի կազմում, պետք է ունենա Հայաստանի հետ ընդհանուր սահման, եւ միջազգային հանրությունը ԼՂ-ի համար անվտանգության երաշխիքներ տա:

Ե՞րբ է Լեռնային Ղարաբաղը ներգրավվելու կարգավորման բանակցություններում: «Չեմ կասկածում, որ դա տեղի է ունենալու: Երբ արտգործնախարարներն սկսեն մանրամասների մեջ «մտնել» եւ երբ այդ քննարկումներում հասնեն ինչ-որ մակարդակի, արդեն անհրաժեշտ կլինի վերականգնել Մինսկի խմբի գործընթացը, որում ինքնաբերաբար կներգրավվի ԼՂ-ն», ասաց Օսկանյանը: Հիշեցնենք, որ Մինսկի խմբի գործընթացը փակուղի է մտել 1996 թ. Լիսաբոնի գագաթաժողովից հետո: Եռակողմ ձեւաչափով՝ Հայաստան, ԼՂ, Ադրբեջան (պատվիրակության կազմում ներգրավված էր լինում ԼՂ այսպես կոչված ադրբեջանական համայնքի ներկայացուցիչը), վերջին հանդիպումը տեղի է ունեցել Մոսկվայում 1997 թ. ապրիլին:

ԵԱՀԿ գործող նախագահը խուսափեց դատապարտել կամ հստակ դիրքորոշում հայտնել Բաքվից հնչող ռազմատենչ կոչերի առնչությամբ: Բաքվի իշխանությունները շատ հաճախ են սպառնում հակամարտությունը լուծել ռազմական ճանապարհով: Իլհամ Ալիեւը նշում է, որ վերջին տարիներին երկրի ռազմական բյուջեն եռապատկվել է եւ մոտակա տարիներին կլինի այնքան, որքան Հայաստանի ընդհանուր բյուջեն է: **«Ազգի»** հարցին ի պատասխան, Ռուպելը նշեց. «Հայտարարությունները, որ ես լսում եմ, տարբերվում են նրանցից, որ դուք լսում եք (Երեւանում): Բաքվի իմ զրույցներում ես լսում եմ խաղաղությանը, համաձայնագրին, հաշտությանը միտված հայտարարություններ: Ադրբեջանի հայտարարությունները, որոնք ես եմ լսում, այնքան են փոխզիջումային եւ հաշտեցմանն ուղղված, որքան Հայաստանի կառավարությանը»:

Օսկանյանն ընդգծեց, որ ԼՂ հակամարտությունը ռազմական լուծում չունի, բուն փաստը, որ հակամարտությունը մինչեւ այսօր չի լուծվել, նշանակում է, որ չունի ռազմական լուծում: Պատասխանելով կարգավորման գործընթացի վրա Բաքու-Ջեյհան նավթատարի հնարավոր ազդեցության հարցին, Հայաստանի արտգործնախարարն ասաց. «Մենք այդ նավթատարը դիտարկում ենք խաղաղության պահպանման ենթատեքստում որպես լրացուցիչ գործոն»:

Երեկ ԵԱՀԿ գործող նախագահը Երեւանում հանդիպել է հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների, վարչապետի, արտգործնախարարի եւ Հայաստանի նախագահի հետ: Դիմիտրի Ռուպելը Ռոբերտ Քոչարյանին է փոխանցել «Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի չափազանց անկեղծ ուղերձը»: Այս բանավոր ուղերձի մասին Ռուպելը մանրամասներ չհաղորդեց:

Հայաստանն ԱՄՆ-ին կօգնի կանխիկ գումարով

Երեկ ամերիկյան կողմը Երեւանին պետք է ներկայացներ «կարիքների ցուցակը», որն ակնկալում է Հայաստանի կառավարությունից «Կատրինա» փոթորկից տուժած աղետյալներին օգնելու համար: «Հայաստանը կունենա թեկուզ համեստ, բայց կանխիկ փողով օգնություն, ինչպես նաեւ մարդկային մասնակցություն», ասաց Օսկանյանը:

Հայրենիքում՝ հայրենիքի համար

«Հայաստանն ապագա ունի, անկասկած»

«Հայերի եւ Հայաստանի հետ կապված ամեն բան սփյուռքում զուգորդվում է անցյալի հետ, հայ ասելով հասկանում ենք ցեղասպանություն, հողերի կորուստ, Արարատ: Այստեղ ես հասկացա, որ Հայաստանը «ներկա» երկիր է, ավելին՝ անկախ հանրապետություն, որն անկասկած ապագա ունի: Այստեղ ես հասկացա, որ հայ լինելը միայն անցյալի մասին հիշելն ու անցյալին երանի տալը չէ»:

Ջեֆը Հայաստանում էլի շատ բան է տեսել, զգացել ու հասկացել, հայրենի երկրի ու ժողովրդի մասին պատկերացումներում շատ բան է փոխվել, ու հիմա շարունակում է ներսից ճանաչել երեւույթներ, հասկացություններ, որոնց մասին լսել էր տարիներ կամ տասնամյակներ առաջ հայրենիքը լքածներից: Նա այսօր Հայաստանում փորձում է գտնել սեփական երկրի շարունակականության բանալին ու իր կարողությամբ օգտակար լինել այստեղի մարդկանց: «Հայաստանը ժամանակի կարիք ունի, ասում է նա: Մարդիկ պետք է Հայաստան գան 3-4-6-10 շաբաթով, ոչ թե դրսից գումարներ ուղարկեն»:

Ջեֆն ու էլի 119 երիտասարդներ 2004-ի գարնանից մինչ օրս առնվազն 8 շաբաթ կամավոր հիմունքներով ապրել եւ աշխատել են Հայաստանում: Ստահղացման հեղինակն ու ղեկավարը Էդիլ Հովնանյանն է՝ հայազգի բարերար Հայր Հովնանյանի դուստրը: Հայրենիքի եւ սփյուռքահայ երիտասարդների միջեւ կապ հաստատելու նպատակով նա 2003-ին ԱՄՆ-ում ստեղծեց Birthright Armenia կազմակերպությունը, որի անունը թարգմանաբար նշանակում է «Ապրելու իրավունք Հայաստանում»: Տիկին Հովնանյանը, համոզված լինելով, որ ամեն մի հայ սեփական երկրում ապրելու իրավունք ունի, նույնիսկ «1/4-ով հայ» բոլոր երիտասարդներին այդ հնարավորությունն է տալիս: «20-32 տարեկան ամեն մի երիտասարդ, որի գոնե մեկ տատը կամ պապը հայ է, կարող է մասնակցել կամավորական այս ծրագրին, տեղեկացնում են կազմակերպության երեւանյան գրասենյակում՝ «Դեպի Հայք»-ում: Մենք հոգում ենք նրանց ծախսերը, կազմակերպում ժամանցը, ծանոթացնում հայրենի երկրին՝ ակնկալելով նրանց օժանդակությունը Հայաստանում գործող կազմակերպություններին»: «Դեպի Հայքը» համագործակցում է տարբեր՝ մշակույթի, կրթության, շրջակա միջավայրի, առողջապահության, մարդու իրավունքների, սոցիալական եւ երիտասարդական ոլորտներում գործող կազմակերպությունների հետ: Կազմակերպության փոխտնօրեն Հայկակ Արշամյանն ասում է, որ այս կազմակերպությունները ինտերնետային էջ պատրաստողների, օտար լեզվի դասընթացներ կազմակերպողների, մարկետինգով զբաղվողների, կազմակերպության ծրագրերի համար միջոցներ հայթայթողների պահանջարկ ունեն:

«Դեպի Հայքի» կամավորական այս ծրագիրն առավել ակտիվ է ամռանը, քանի որ մասնակից երիտասարդները հիմնականում ուսանողներ են, որոնք տարվա մյուս եղանակներին զբաղված են դասերով կամ աշխատանքով: Այս տարի կրկնապատկվել է ծրագրի մասնակիցների թիվը՝ առաջին տարվա 40 կամավորի փոխարեն այս տարեսկզբից Հայաստան է ժամանել արդեն 80 երիտասարդ, եւ 10-ն էլ կգա մինչ տարեվերջ: Անի տեմպերը կազմակերպության ղեկավարներին հույս են ներշնչում, որ հաջորդ տարի ծրագրին կմասնակցի շուրջ 150 սփյուռքահայ: Ընդլայնվել է նաեւ մասնակիցների աշխարհագրությունը՝ 2004-ին հայրենիք ժամանած ԱՄՆ-ում, Կանադայում եւ Մեծ Բրիտանիայում ապրող մեր հայրենակիցներին միացել են Արգենտինայի, Բրազիլիայի, Ֆրանսիայի, Ավստրիայի, Լիբանանի եւ Ավստրալիայի երիտասարդները: «Մեզ համար կարեւոր չէ՝ երիտասարդը քաղաքական կամ հասարակական որ օղակի ներկայացուցիչ է, եկեղեցական համայնքի ակտիվ մասնակից է, թե ոչ: Կարեւորը, որ հայ է», ասում է կազմակերպության փոխտնօրենը:

Birthright Armenia-ն համագործակցում է արտասահմանյան մի շարք կազմակերպությունների հետ (ACYOA, Armenian Assembly of America, Armenian Students Association - NY, Armenian Youth Federation, AYF Western Region Youth Corps, CYMA (Canadian Diocese), CYMA (Western Diocese), Diaspora-Armenia Connection (DAC), Fund for Armenian Relief, Habitat for Humanity Armenia, Land and Culture Organization): Յուրաքանչյուր երիտասարդ, ով ցանկանում է մասնակցել ծրագրին, դիմում է վերոհիշյալ կազմակերպություններից մեկին, որտեղ ստուգվում են երիտասարդի փաստաթղթերը: Կան մի քանի պահանջներ, որոնց համապատասխանելու դեպքում երիտասարդը կարող է մասնակցել ծրագրին՝ 20-32 տարեկան սփյուռքահայ, որը Հայաստանը լքել է մինչեւ 12 տարեկանը, ավարտել է միջնակարգ դպրոց եւ պատրաստ է Հայաստանում աշխատել 2 ամիս: Ի դեպ, յուրաքանչյուրը կարող է ծրագրին մասնակցել միայն 1 անգամ: «Դեպի Հայքն» ունի 40 ընտանիքների ցանկ, ովքեր պատրաստ են իրենց բնակարաններում հյուրընկալել սփյուռքահայերին: Ցանկության դեպքում երիտասարդներն ապրում են այդ ընտանիքներում:

Բացի աշխատանքից, «Դեպի Հայքում» ամեն շաբաթ կազմակերպվում են ֆորումներ, հավաքներ՝ հայաստանցի երիտասարդների հետ, այցելություններ Հայաստանի եւ Արցախի տեսարժան վայրեր, հայոց լեզվի դասընթացներ: Այն երիտասարդը, որը մասնակցում է վերոհիշյալ միջոցառումների կեսին, ծրագրի ավարտին կարողանում է հայերենով հաղորդակցվել, ստանում է նաեւ ճանապարհածախսը:

2 ամիս Հայաստանում ապրելուց եւ աշխատելուց հետո երիտասարդները համագործակցության ծրագրեր են առաջարկում: Պարոն Արշամյանն ասում է, որ երիտասարդների 20-30 տոկոսը դիմում է գրասենյակ՝ իրենց համար Հայաստանում աշխատանք գտնելու խնդրանքով: Մոտ ապագայում ծրագրի ղեկավարները նախատեսում են դրամաշնորհ տրամադրել լավագույն 2-3 առաջարկների հեղինակներին: «Դա 6 ամսվա դրամաշնորհ կլինի, որը կօգնի երիտասարդին իր գործը ստեղծել եւ ոտքի կանգնել, հետո արդեն ինքը միայնակ կարող է շարունակել», ասում է փոխտնօրենը:

Երկու երիտասարդներ այնքան են ոգեւորվել Հայաստանում ապրելու գաղափարով, որ չեն սպասել ոչ մի դրամաշնորհի: Ամերիկահայ Ջեֆ Փարեչյանը եւ ֆրանսահայ Լորենս Սասունը որոշել են մշտապես ապրել հայրենիքում: «Հայաստանցին գիտի ու զգում է բաներ, որ մեզ երբեք հասանելի չեն լինի, եւ մենք, որ գալիս ենք օգնելու, պետք է անպայման ամեն բան հայաստանցիների հետ անենք, ասում է Ջեֆը: Հայաստանն անթերի երկիր չէ, ճիշտ է, սակայն անթերի երկիր գոյություն չունի»:

Սիրում եմ հայրենիքս. սփյուռքահայ երիտասարդին ընդամենը 8 շաբաթ ապրել եւ աշխատել է հարկավոր այստեղ՝ հասկանալու համար, որ հատկապես վերջին տարիներին Հայաստանը լքածները պարզապես խաբել են իրեն՝ սեփական քայլն արդարացնելու համար, հասկանալու համար, որ իրականում «Հայաստանն ապագա ունի, անկասկած»:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Եթե ցանկանում եք սրճարանում մի գավաթ սուրճ խմել, պատրաստ եղեք միջադեպի

Հանգստանալու, մի քիչ ժամանակ անցկացնելու ցանկությունը մեզ մղում է սրճարաններ՝ մի գավաթ սուրճ կամ սառը հյութ վայելելու: Սակայն այդ ցանկությունն իրականացնելուց առաջ երեւի ոչ մեկիս մտքով չի անցնում, որ առաջին հայացքից այդ սովորական ցանկությունը կարող է պատուհաս դառնալ: Ձեզ կարող են մոտենալ «կյանքից ընտրված» այնպիսի կերպարներ այնպիսի «ընտրյալ» խնդրանքներով, որ դուք զարմանալով, գուցեեւ զայրանալով, բայց ստիպված կլինեք բավարարել «բոմժերի», մի այլ դեպքում էլ «մեծապատիվ մուրացկանների» պահանջը: Նկարագրենք մի դեպք:

Սրճարանում ընկերների հետ նստած էինք, եւ միակ մարդը, որի մոտենալուն սպասում էինք, մատուցողն էր: Սակայն չարաչար սխալվում էինք:

Մի երեխա մոտեցավ սրճարանի բոլոր սեղաններին՝ խնդրելով գնել իր ձեռքի մոմերը: Բնականաբար սրճարանի հաճախորդները մերժում էին տղային: Թվում էր, թե տղան պետք է նահանջեր: Բայց ոչ: Երեխան ուներ իր սցենարի երկրորդ՝ ավելի «ուժեղ» հատվածը: «Եթե դուք ժամանակ չունեք, ոչինչ, փողը տվեք, ես ձեր փոխարեն կվառեմ մոմը: Իմ վառած մոմը միշտ հաջողություն է բերում, այ իրենց հարցրեք (մատնանշում է կողքիններին, հավանաբար իր հավասարիմ «հաճախորդներին»), թե իմ վառած մոմերը ինչ հաջողություններ են բերում», այս տեքստն է վարպետորեն ասում փոքրիկը հաճախորդների մերժումից հետո: Ոմանք խղճահարությունից, ոմանք էլ տեսարանից արագ ազատվելու նպատակով արագ վճարում են տղային, որն էլ վստահորեն մոտենում է մյուս սեղաններին:

Առջեւում ներկայացման հաջորդ հատվածն է: Թուղթ ու գրիչով, թեւատակին մեծ պայուսակով մեզ է մոտենում գրական կերպար հիշեցնող մի ծերունի՝ արտակարգ ճառով: Այն ճառերից, որոնք հանդիպում են Հակոբ Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպում: «Երեխեք ջան, դուք գիտեք ես ինչ տաղանդ եմ, ես դարի հանճարն եմ, բայց վիճակս վիճակ չէ, ոչ ոք տեղս չգիտի», դիմեց մեզ ծերունին, որի ասածի ենթատեքստը պետք է հետո հասկանայինք: Ծերունու տաղանդը թղթի ներքեւում աջից ձախ գրել կարողանալն էր: Մենք ոչ թե պետք է հիանայինք, այլ՝ վճարեինք, որը, ծերունու խոսքերով, «աչքիս դեղի փողն է»: Ծերունուն էլ վճարեցինք եւ հասանք «սրճարանային քաղաքակրթության» այն կետին, երբ մատուցողների հորդորների տակ կամ պետք է թարմացնել պատվերը կամ հաշիվը փակել եւ «ճողոպրել»:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Տաքսիները աշխատում են «հայկական տարբերակով»

Ողջ քաղաքում այնքան տաքսի կարելի է տեսնել, որ տպավորություն է ստեղծվում, թե Երեւանը հարուստ քաղաք է՝ հարուստ քաղաքացիներով: Սակայն ծառայություն մատուցող տաքսիների մեծաթիվ գրասենյակները, ըստ իրենց հայտարարությունների, տաքսիների զգալի պարկ ունենալով, նախընտրում են հաճախորդի նկատմամբ արհամարհական վերաբերմունքը եւ հնարավորության դեպքում խաբելու տարբերակը:

Սովորական պրակտիկա է հաճախորդին սպասեցնելը՝ բացարձակապես հաշվի չառնելով, թե դուք դրա արդյունքում ի՞նչ կարող եք կորցնել: Սակայն ժամանակի զգացողությունն արագ վերականգնում է, երբ հաճախորդն է քիչ ուշանում: Այդ դեպքում երբեմն մեքենա կոչվելու իրավունք իսկ չունեցող փոխադրամիջոցների վարորդները կարողանում են հաշվարկել սպասելավարձը եւ որոշակի մաթեմատիկական խախտումներով գումարել մատուցած «ծառայության» ընդհանուր գումարին:

Սպասեցնելն ու վիրավորելը թերեւս կարելի է դասել երեւանյան տաքսի ծառայությունների սովորական առօրյային, բայց խաբելու եւս մեկ տարբերակ է օգտագործվում. ոչ միայն կիլոմետրաժն է կեղծ, այլեւ հայտարարվող գները հաճախ չեն համապատասխանում իրականությանը, ավելի ճիշտ՝ վարորդները փորձում են հավելյալ եկամուտ ունենալու համար կիրառել այլ սակագներ, քան նախօրոք հաճախորդին հայտնում է տաքսի ծառայությունը:

Թվում է, թե նման պրակտիկա չպետք է կիրառեն գոնե այն ծառայությունները, որոնք մեքենաներ ապահովում են հաշվիչներով եւ մի ցուցանակ էլ մեքենայի մեջ տեղադրում, թե դժգոհությունների եւ բողոքների համար կարելի է զանգահարել առանձին համարով: Բայց այստեղ եւս հայի հնարամտությունը կիրառվում է ի վնաս հաճախորդի, մասնավորապես նույն այդ ծառայությունների վարորդները մինչեւ ժամանման վայր հասնելն անջատում են հաշվիչը կամ ամենայն հանգստությամբ հայտարարում, թե նստելավարձ եւս պետք է գանձվի:

Իսկ եթե որեւէ մեկի մտքով անցնում է դժգոհել խաբված լինելու համար, ապա առավել հավանական է, որ փողոցային առեւտրով զբաղվող կնոջ բառապաշարով մեկը ձեզ կիրամցնի իր մտքի բոլոր «գոհարները»: Ձեր բողոքներին ականջալուր չեն լինի նաեւ ձեզ վիրավորած տաքսի ծառայության կառավարման օղակներում, թեեւ նման հարցերով պետք է որ զբաղվեն հենց իրենք:

Առավել հետաքրքրական է, որ նման դեպքերում դժգոհելու հարց չի առաջանում որեւէ այլ ատյանում, քանի որ նման պրակտիկա գոյություն չունի: Մնում է հաշտվել ոչ միայն ուշացած տեղ հասնելու տարբերակի, այլեւ վճարման հարցում խաբված լինելու եւ մեկ-երկու վիրավորանք էլ պարզապես կուլ տալու հեռանկարի հետ:

Տաքսի ծառայությունների հետ գործ ունենալիս կարելի է մշակել սեփական պաշտպանամիջոցներ, որոնց կիրառման դեպքում տաքսի ծառայությունն էլ չի կարող որեւէ ատյան բողոքարկել: Օրինակ, ուշացման դեպքում կարելի է պարզապես հրաժարվել այդ ծառայությունից, ավելին՝ դա անել, երբ պատվիրված մեքենան թեկուզ 15 րոպե ուշացումով հայտնվել է տեղում:

Սա, իհարկե, ելք չէ, ինչպես եւ անլուծելի է սպառողի շահերի պաշտպանության հարցը: Պարզապես տաքսի ծառայությունների նման գործելակերպը եւս մեկ անգամ վկայում է, որ մրցակցությունը մեր երկրում դեռեւս կայանալու խնդիր ունի, չնայած մեծաքանակ առաջարկին:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երեկ թուրքական կենտրոնական թերթերն անխտիր անդրադարձել էին սեպտեմբերի 6-ի իրադարձություններին, որպեսզի դրանք այլեւս չկրկնվեն: Խոսքը 1955 թ. սեպտեմբերի 6-7-ը Ստամբուլում պետականորեն կազմակերպված կոտորածի մասին է: Դրա նախօրեին՝ սեպտեմբերի 5-ին Սալոնիկում (Հունաստան) այն տա-

Ստամբուլում հրատարակվող «Էքսպրես» թերթը սեպտեմբերի 6-ին թողարկում է 2-րդ նմուշը, լուրը ընթերցողին է ներկայացվում 16:30-ին: Այդ ընթացում թերթի էջերում «Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» ներկայացուցիչ Քամիլ Օնալը հայտարարում է. «Սրբություններին ձեռք մեկնողները բարձր գին են վճարելու»: 2 ժամ հետո ուսանողական միություն-

հույների հետ նաեւ հրեաներն են գաղթել, իսկ հայերը մնացել են՝ շուրջ 50 հազար:

Քանի որ Ստամբուլում հույն գրեթե չի մնացել, իսկ ձեռնտու չէ հրեաների վրա հարձակվելը, ուստի թուրք խուժանի ագրեսիվ նկրտումները, որպես կանոն, ուղղվում են հայերի դեմ: Դրա առիթը մշտապես գտնվում է: Որպես այդպիսին կա-

Սեպտեմբերի 6-ին լրացավ Ստամբուլում ոչ մահմեդականների կոտորածների 50-րդ տարելիցը

Թուրքական թերթերը հասարակության ուշադրությունը բեւեռում են տարելիցի վրա

նը, որտեղ ծնվել է Քեմալ Աթաթուրքը, ռումբ էր պայթել: Ընդամենը կոտրվել էին տան ապակիները, եւ հունական իրավապահ մարմինները դեպքի առնչությամբ ձերբակալել էին Սալոնիկի համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետի ուսանող Օքթայ Էնգինին, որը պետական կրթաթոշակով էր սովորում, եւ Թուրքիայի հյուպատոսարանի պահակին:

Հյուպատոսարանը անմիջականորեն գտնվում էր այդ տան հարեւանությամբ, իսկ ուսանողը, որին թուրքական իշխանությունների դիվանագիտական ճնշումների հետեւանքով ազատ էին արձակել եւ նա փախել էր Թուրքիա, պարզվում է, ազգային անվտանգության գործակալ է եղել: Նա Ստամբուլի նահանգապետի միջնորդությամբ աշխատանքի է անցել քաղաքապետարանում, այնուհետեւ, ավարտելով իր ուսումը Ստամբուլի համալսարանում, դարձել է Նեւշեհիրի նահանգապետ:

Այսինքն՝ Քեմալ Աթաթուրքի ծնված տան այգում կատարված պայթյունը Սալոնիկում պետականորեն ծրագրված սադրանք էր, որ Ստամբուլում առիթ տա հույների, հայ եւ հրեա ազգային փոքրամասնությունների դեմ կոտորածի կազմակերպման:

Ռումբի պայթյունի մասին թուրքական պետական ռադիոն հաղորդում է տեղական ժամանակով 13:30-ին:

ների անդամներն ու «Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» ներկայացուցիչները հավաքվում են Բեյօղլուի գլխավոր հրապարակ Թաքսիմում: Հավաքվածները զինված են լինում դանակներով, գավազաններով: Ելույթներից հետո սկսվում է կոտորածը:

Թուրք խուժանը նախ կողոպտում է հույներին պատկանող խանութները, ապա եկեղեցիներն ու տները, սպանություններ է կատարում ինչպես տներում, այնպես էլ եկեղեցիներում՝ լինչի դատաստանի ենթարկելով հույն քահանաներին: Այս կոտորածներից անմասն չեն մնում նաեւ հայերն ու հրեաները: Այսպիսով հակահունական ուղղվածությամբ կոտորածը վերածվում է ոչ մահմեդականների կոտորածի:

Կոտորածից հետո Ստամբուլում զգալի թիվ կազմող հույները սկսում են գաղթել Հունաստան: Արտագաղթը շարունակվում է նաեւ 60-ական թթ.: Այսօր հույների թիվը Ստամբուլում ընդամենը 2000 է:

րող է ծառայել Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը որեւէ երկրի խորհրդարանում, ղարաբաղյան հիմնահարցը կամ ադրբեջանցի հրոսակների նկատմամբ թուրք խուժանի ջերմ զգացմունքները:

Այսինքն՝ որքան էլ Թուրքիան վերակառուցվի, վերակառուցման արդյունավետությունը պահանջում է, որ նա հաշտվի իր պատմության հետ: Իսկ այդ պատմությունը շարունակական է: Հայոց ցեղասպանությունը կատարվեց Օսմանյան Թուրքիայում, երբ իշխանության գլուխ էին կանգնած երիտթուրքերը: Սեպտեմբերի 6-ի կոտորածներն արդեն տեղի ունեցան Քեմալ Աթաթուրքի հիմնադրած ժամանակակից Թուրքիայում, ընդ որում երկրում իշխում էր Ադնան Մենդերեսի Դեմոկրատական կուսակցությունը: Ժամանակները փոխվում են: Մնում է, որ տեղաշարժերի հետ փոխվի նաեւ թուրք մարդու ինքնագիտակցությունը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Էդուարդ Պոլատով. «80 հունական եկեղեցիներից 29-ը հրկիզվեց»

Հայաստանի հույների «Պատրիդա» ՀԿ-ի նախագահ Էդուարդ Պոլատովը «Արմինֆոյին» ասել է, որ 50 տարի առաջ տեղի ունեցած ջարդերի հետ նաեւ 80 հունական ուղղափառ եկեղեցիներից 29-ը հրկիզվել եւ լիովին ոչնչացվել են, ավերվել 4000 առեւտրային հաստատություններ եւ 2000 բնակելի տներ: Պոլատովը նշել է, որ Թուրքիայում 50 տարի առաջ իրականացված կոտորածները հույների եւ հայերի հերթական արտագաղթի պատճառ դարձան:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Որոնում են մահմեդական դարձած հայ որբերին

Ըստ «Արմինյըն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթում տպագրված լոնդոնյան BBC-ի հաղորդագրության, Բերին Բաշ անունով վավերագրական ֆիլմեր պատրաստող մի թուրքուհի մեկնել է իր ծննդավայր սեւծովյան Օրդու քաղաք՝ որոնելու հայ որբերի, որպեսզի նրանց մասին փաստագրական ֆիլմ նկարահանի: Այնտեղ իր ազգականների հետ զրուցելուց պարզել է, որ իր ծնողները եւս ժամանակին որդեգրել են առնվազն 5 հայ երեխաների:

Մինչ օրս եղեռնի օրերին թուրք ընտանիքների փրկած եւ մահմեդական դարձած երեխաների պատմությանը ոչ ոք չի անդրադարձել: Եվրոմիությանն անդամակցելու Թուրքիայի համառ ջանքերի շրջանակներում ծայր առած Հայոց ցեղասպանության քննարկումները հավանաբար առիթ են ծառայել, որ վերացվի տաբուն այդ բնագավառում:

«Հավատացած եմ, որ դժվար է լինելու: Մարդիկ դժվարությամբ են արձագանքում իմ նախաձեռնությանը՝ հարցնելով, թե ինչու եմ փորփրում անցյալը», խոստովանել է Բաշը՝ նշելով, որ շատ թուրք ընտանիքներ մտածում են, որ երբեւէ հայ անդամներ են ունեցել իրենց ընտանիքներում:

«Բայց մենք գիտենք, որ դրանք այնքան մեծ թիվ են կազմել, որ Օսմանյան կայսրության իշխանավորները գաղտնի կարգադրություն են արել պատժելու բոլոր նրանց, ովքեր հայ երեխաների են փրկել՝ թաքցնելով նրանց իրենց ընտանիքներում», հավաստում է Ստամբուլի Բոսֆորի համալսարանի պատմաբան դոկտ. Սելիմ Դերինգիլը:

«Մահմեդական դարձած այդ քրիստոնյաները վախենում են խոսել իրենց անցյալի մասին: Եթե մի թուրքի այսօր ասեն, որ ծնողները հայեր են եղել, նրան «գյավուր» են անվանում, անհավատ որակում եւ դասում հասարակությունից մերժվածների թվին», Բաշի հետ զրուցելիս նշել է «Ակօս» թերթի խմբագիր Հրանտ Դինքը, որը հաճախակի է առնչվում այդ հարցին եւ փորձում իր թերթի միջոցով օգնել հարազատներին փնտրող հայրենակիցներին:

Հ. Օ.

Թուրքիայի օպերայի եւ բալետի պետական թատերախումբը ելույթ կունենա Երեւանում

Թուրքիայի արտգործնախարարության նախաձեռնությամբ առաջիկա օրերին նախատեսվում է երկու տասնյակ թուրք լրագրողների այցելությունը Երեւան: Վկայակոչելով թուրքական «Սթար» թերթը, «Արմինֆոն» հաղորդում է, որ թուրք լրագրողների այցը տեղի կունենա սեպտեմբերի 23-25-ը Ստամբուլում նախատեսվող «Հայկական խորհրդաժողովին» նախորդող միջոցառումների շրջանակներում: Թերթը նաեւ հաղորդել է, որ առաջիկայում Երեւանում ելույթ կունենա Թուրքիայի օպերայի եւ բալետի պետական թատերախումբը: Չի բացառվում նաեւ Երեւանի ֆրանսիական եւ Գալաթասարայի համալսարանների ուսանողների փոխանակման համատեղ ծրագիր:

ԻՐԱՔԻՆ ՉԵՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒՄ

Իրաքի նախագահը դժգոհ է արաբական երկրներից

Գրոհայինները գրավել են ալ Ղաիմ քաղաքը

Իրաքի նախագահ Ջալալ Թալաբանին զայրացած է արաբական երկրների վարքագծից, որոնք, նրա խոսքերով, քիչ են հետաքրքրվում օրերս Բաղդադի կամուրջներից մեկի վրա ծագած խուճապի շուրջ հազար զոհերի եւ հարյուրավոր վիրավորների հարցով, ինչպես նաեւ չեն շտապում դեսպանների մակարդակով ներկայանալ Իրաքում:

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Թալաբանին իր դժգոհությունն արտահայտել է Պարսից ծոցի համագործակցության խորհրդի երկրների արտգործնախարարների հանդիպման նախօրեին: Համագործակցության խորհրդում ներկայացված են Սաուդյան Արաբիան, Քուվեյթը, Արաբական Միացյալ Էմիրությունները, Բահրեյնը, Քաթարը եւ Օմանը:

«Ֆիգարո» թերթի տեղեկությունների համաձայն, այդ երկրների արտգործնախարարների հանդիպման ժամանակ պարզաբանումներ են պահանջվելու Իրաքի նոր սահմանադրության նախագծի առթիվ, որտեղ անտեսվում է Իրաքի արաբական աշխարհի մաս լինելը:

«Իրաքը սովամահ չի լինի առանց արաբական երկրների օգնության», մամուլին հայտարարել է ծագումով քուրդ Թալաբանին՝ ակնարկելով Բաղդադում օգոստոսի 31-ին շուրջ 1000 շիա ուխտավորների զոհվելուց հետո արաբական երկրների մեծ մասի մարդասիրական օգնության բացակայությունը:

Զոհերի ընտանիքներին եւ տուժածներին չնչին օգնություն հատկացրին սակավաթիվ արաբական պետություններ: Միայն Քուվեյթն է, որ 10 մլն դոլարի նվիրատվություն կատարեց:

Իրաքի սահմանադրության թերությունների կապակցությամբ Թալաբանին ասել է, թե Իրաքում «արաբական ազգին» պատկանում են միայն իրաքցի արաբները: Միաժամանակ նա հիշատակել է սուննի արաբների առաջարկած սահմանադրական փոփոխությունները, որոնք հնարավոր են դարձնում հոդվածներից մեկում նշել, որ Իրաքն «Արաբական լիգայի հիմնադիր անդամներից է»:

Ինչ վերաբերում է ներքին անցուդարձին, իրաքյան աղբյուրները տեղեկացնում են, որ «Ալ Ղաիդայի» հետ կապված իրաքցի գրոհայինները վերահսկողության տակ են առել Սիրիայի սահմանից 3 կմ հեռու ընկած ալ Ղաիմ քաղաքը: Ծայրահեղականներն իշխանությունը զավթել են կիրակի օրը, թեեւ վերջին շաբաթներին արդեն սկսել էին տերուտնօրինություն անել քաղաքում:

«Վաշինգտոն փոստ» թերթի տվյալներով, գրոհայիններն սպանել են պաշտոնական անձանց եւ Իրաքի նոր կառավարության հետ գործակցողներին, կազմակերպել են հրապարակային մահապատիժներ: Քաղաքի մուտքի մոտ կանգնեցված է վահանակ հետեւյալ մակագրությամբ. «Բարի գալուստ ալ Ղաիմի իսլամական հանրապետություն»: Պ. Ք.

Պուտինը 3-րդ անգամ նախագահ չի ընտրվելու

Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը Կրեմլում արեւմուտքցի լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ մերժել է իրեն վերագրվող միահեծանության մեղադրանքը եւ հավաստիացրել է, որ չի փոխի երկրի սահմանադրությունը եւ իր թեկնածությունը չի առաջադրի 3-րդ ժամկետով նախագահի ընտրվելու համար:

Լոնդոնի «Թայմս» թերթը մեջբերում է Պուտինի այն խոսքերը, թե ամեն երկիր պետք է իր մշակույթին եւ ավանդույթներին համապատասխան մշակի կառավարման ժողովրդավարական համակարգ: «Մենք պարզապես չենք կարող ամեն ինչ պատճենել: Դա անարգասավոր կլիներ», ընդգծել է նախագահը:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների իրավիճակի կապակցությամբ Պուտինն Արեւմուտքի երկրներին նախազգուշացրել է, որ Ռուսաստանը չի հանդուրժի արտաքին միջամտություն հետխորհրդային տարածքի գործընթացներին: Նրա խոսքերով, Արեւմուտքը ֆինանսավորել է նախկին ԽՍՀՄ տարածքում Ռուսաստանի ազդեցության դեմ հանդես եկող ոչ կառավարական կազմակերպություններին:

«Մենք դեմ չենք նախկին ԽՍՀՄ տարածքում փոփոխությունների իրականացմանը: Մենք միայն վախենում ենք, որ դրանք կլինեն քաոսային: Այդ դեպքում ի հայտ կգան բանանային հանրապետություններ, որտեղ հաղթում են ամենաբարձր գոռացողները», շեշտել է ՌԴ նախագահը:

Եգիպտոսում այսօր նախագահական ընտրություններ են

Մուբարաքի վերընտրությունը կանխորոշված է

Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքը երկուշաբթի օրը երկրի բնակիչներին հավաստիացրեց, թե ինքը կհարգի նրանց ընտրությունը: Մինչդեռ որեւէ մեկը չի կասկածում, որ այսօր նա 5-րդ անգամ նախագահ է ընտրվելու 6 տարի ժամկետով:

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ քվեարկության իրավունք ունեցող 32 մլն եգիպտացիների մասնակցության տոկոսը մնում է ընտրությունների գլխավոր հարցականներից մեկը: Մեկնաբաններն ընդգծում են, որ պաշտոնական թվերը, որպես կանոն, վստահելի չեն լինում:

Մուբարաքն առաջին անգամ է անցկացնում արեւմտյան տիպի ընտրարշավ: Նա խոստումներ է տվել ընտրողներին եւ թույլ է տվել, որ նախագահական ընտրություններին մասնակցի մի քանի թեկնածու: Մինչդեռ անցյալում նա մշտապես վերընտրվել էր հանրաքվեների միջոցով:

Այս տարվա գարնանը ԱՄՆ-ի ճնշմամբ Մուբարաքը հայտարարեց, թե Եգիպտոսում եկել է համընդհանուր քվեարկությամբ բազմակուսակցական ընտրություններ անցկացնելու ժամանակը: «Ֆիգարո» թերթն այս կապակցությամբ գրում է, որ թեկնածուների ցուցակում հայտնվել են միայն 9 կուսակցական առաջնորդներ, մինչդեռ անկախ թեկնածուները բացառվել են:

Վերջին քառորդ դարում Եգիպտոսը ղեկավարող նախագահ Մուբարաքը նախկին գեներալ է եւ այսօր 77 տարեկան է: Ընտրարշավի օրերին նա չզլացավ հայրենակիցներին հիշեցնել, որ ինքը «53 տարի ծառայում է հայրենիքին»: Նրա Ազգային ժողովրդավարական կուսակցությունը բացարձակ մեծամասնություն է կազմում խորհրդարանում, վերահսկում միլիոնավոր օրինակներով տպագրվող կառավարամետ մամուլը: Խոշոր հաստատությունների ղեկավարները, մահմեդական եւ ղպտի հոգեւոր առաջնորդները Մուբարաքին ներբողներ ձոնելով՝ բնակչությանը հորդորել են քվեարկել նրա օգտին:

Սեպտեմբերի 1-ը Գիւմրիի մէջ

Այնպէս պատահեցաւ, որ սեպտեմբերի 1-ը անցուցի Գիւմրիի մէջ:

Բարեկամս՝ Թորոս Պօղոսեանը, որ եկած էր Աւստրալիոյ Սիդնի քաղաքէն, սերտ կապեր հաստատած ըլլալով Գիւմրիի Միքայէլ Նալբանդեանի անունը կրող համալսարանի տնօրէնին ու նոյն քաղաքի ֆիզկուլտուրայի ուսումնարանի կարգ մը պատասխանատուներուն հետ, կ'ուզէր անպայման զիս իր հետ ունենալ:

Գիւմրիի մէջ մեզ կ'առաջնորդեն Արոս եւ Անահիտ Մխիթարեանները:

Սկիզբը կանգ կ'առնենք Միքայէլ Նալբանդեանի անունը կրող համալսարանի պարտէզին դրան սեմին: Դիտելով դէպի համալսարան խուժող երիտասարդութեան բազմութիւնը- կայտառ երիտասարդներու վաշտեր-մարդու հոգին կը խայտայ:

Այս համալսարանը այսօր ունի չորս հազար ուսանող, որ միակ բարձրագոյն հաստատութիւնը չէ քաղաքին. խորտակեալ քաղաք, որ այսօր ունի 110.000-ի հասնող բնակչութիւն:

Հաստատութեան տնօրէնը՝ դոկտ. Վարդեվան Գրիգորեան, մեզ կ'ընդունի գրկաբաց: Կ'ունենանք կարճ զրոյց: բանաստեղծութիւններուն մէկ հատորը՝ «Ուշացած ծաղիկներ»:

Մի քանի ժամ ետք կրկին տեսնուելու հաստատ որոշումով կը բաժնուինք տնօրէնէն, իմանալով, թէ ան հասարակական լայն աշխատանք տարած հայորդի մըն է:

Արոս Մխիթարեանը՝ սպորտի վարպետ, մեզ կ'առաջնորդէ Գիւմրիի Օլիմպիական հերթափոխի ուսումնարան, որ ունի 300 աշակերտ: Այս հաստատութեան ուսանողները կարելիութիւնը ունին հետեւելու ամէն կարգի մարզաձեւերու:

Ուսումնարանի տնօրէնութիւնը կը վարէ Յակոբ Փանոսեանը:

Հասնելով հաստատութեան շէնքերուն, մենք մեզ կը գտնենք հսկայ բազմութեան մը ներկայութեան, ուր օդը կը թնդար ծափերով:

Մօտենալով բեմ դարձած ասպարեզներուն կ'իմանանք, որ ՀՀ ծանրամարտի երիտասարդական հաւաքականը յաղթական վերադարձած է Բուլղարիայէն, ուր տեղի ունեցած են ծանրամարտի Եւրոպայի առաջնութեան մրցումները:

Հայ մարզիկները շահած են 20 մեդալ.- 5 ոսկի, 7 արծաթ եւ 8 բրոնզ:

Մեր ներկայութեան ճանչցանք երկու մարզիկ, երկուքն ալ գիւմրեցի՝ Տիգրան Մարտիրոսեանը, որ գրաւած է առաջին տեղը, որ սահմանած է եւրոպական չորս ռեկորդ, ապահովելով երեք ոսկի մեդալ, եւ Աղուան Մելիքեանը, որ գրաւած է երրորդ տեղը, արժանանալով բրոնզէ մեդալի:

Այս հաւաքականի գլխաւոր մարզիչը եղած է վաստակաւոր Արոս Մխիթարեանը, որ իր մասին կը լռէ:

Սփիւռքի անունով ինծի ալ առաջարկուեցաւ ըսել երկու խօսք: Ես խօսեցայ այն մասին, որ վերջին անգամ Գիւմրիի մէջ գտնուած էի 1989 թուականին եւ քաղաքը գտած էի աւերներու մէջ ու վերապրողներու աչքերուն մէջ արցունք: Իսկ այժմ կը գտնուէի Եւրոպայի առաջնութիւնը գրաւող երիտասարդներու միջեւ ու բազմութեան մը առջեւ, որ տօնական տրամադրութիւն կը պարզէր:

Այժմ վերապրած է գիւմրեցին, մեծ մասամբ կառուցած, վերակառուցած իր սահմանապահ քաղաքը:

Ճաշերուն հետեւեցաւ խրախճանքը: Մասաղի բուրմունքը տարածուած էր սրահին մէջ:

Աւստրալիայէն եկող մեր բարեկամը՝ Թորոս Պօղոսեան, խայտանքի մէջ էր ի լուր եւ ի տես իր լսածներուն ու տեսածներուն:

Տօնախմբութիւնը եղաւ առիթ, որ ոմանք պարգեւատրուին թէ՛ նիւթապէս, թէ՛ բարոյապէս:

Փակելու այս միջոցառումը ընդմիջուեցաւ գնահատանքի խօսքերով ուղղուած բոլոր անոնց, որոնք այս ուսումնարանին մէջ ամէն միջոցի կը դիմեն հայկական սպորտը բարձր մակարդակի վրայ պահելու համար:

Պահ մը Արոսէն խնդրեցի երթալ մինչեւ Արփաչայի ափը, որուն մասին երգեր յօրինած էր Աւետիք Իսահակեանը:

Քիչ մը հեռուէն դիտեցինք Արփաչայը եւ գետէն անդին տարածուող սահմանագիծը Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ: Անիրաւ սահմանագիծ մը, որուն մեղաւորները մէկէ աւելի են:

Վարադարձանք քաղաք:

Մեր խնդրանքին ընդառաջելով Արոս Մխիթարեան մեր փոքր խումբը առաջնորդեց դէպի Վարպետաց փողոց, ոչ հեռու Պոլոզ Մուկուչի գարաջրատունէն, ուր կը գտնուէին Վարպետ Աւետիք Իսահակեանի եւ Յովհաննէս Շիրազի տուն-թանգարանները:

Այդ թանգարաններուն մէջ յամեցանք երկար:

Շիրազին նուիրուած թանգարանը հիմնուած է 2004 թ.-ին: Շէնքը կառուցուած է հայկական ճարտարապետական ոճով: Հաստատութեան տնօրէնութիւնը կը վարէ Յասմիկ դուստր Բենիամինի Գեաղուկեանը, իբրեւ աշխատակից ունենալով 7 հոգի:

Շիրազը ներկայացնող գործերը ցուցադրուած էին 8 սենեակներու մէջ:

Յասմիկը ճարտարօրէն կը ներկայացնէր ամէն մանրամասնութիւն, մերթ մէջբերումներ կատարելով բանաստեղծէն:

Գոհունակութեամբ բաժնուեցանք թանգարանէն:

Մօտ էր վարպետին նուիրուած թանգարանը: Իսահակեանը հոն ծնած է: Հոն է իր օրօրոցը- հայրական տուն մը արդարեւ իր դարը ներկայացնող բոլոր իրերով, թոնրատունով, Իսահակեանի գլխավերեւը գտնուող Խրիմեան Հայրիկի լուսանկարով, իր Գերմանիա ուսանած շրջանի լուսանկարներով ու գիրքերով: Մէկ խօսքով ամբողջ աշխարհ մը:

Սուսաննա Մնացականեանը կը վարէ թանգարանին տնօրէնութիւնը 1995-էն ի վեր, աշխատանքի անցնելով 1975-ին: Ուրեմն ամբողջ կեանք մը այս թանգարանին հետ, որուն 30-ամեակը պիտի նշուի այս տարի, իսկ մեծ վարպետին՝ 130-ամեակը:

Զոյգ թանգարան մեր այցելութիւնը բազում խոհերու կ'առաջնորդէ մեզ:

Այնուհետեւ կը շրջինք քաղաքին փողոցներուն մէջ ու կը հանդիպինք յամեցող փլատակներու, նոյնիսկ դժգոհ մարդոց, բայց կը տեսնենք նաեւ բարձրացող նոր շէնքեր շարք-շար:

Ահա Շարա Տալեան փողոցին վրայ ենք: Շրջելով քաղաքին մէջ կը հանդիպինք Զոր. Անդրանիկի, Շարլ Ազնաւուրի, Վարպետ Աւետիք Իսահակեանի, Մհեր Մկրտչեանի արձաններուն:

Գիւմրին այլեւս սեւազգեստ չէ:

Կեանքը կը շարունակուի:

Այս տարուան սեպտեմբերի առաջին օրը մենք անցուցինք Գիւմրիի մէջ: Հազար փորձանքներէ անցած Գիւմրին վճռած է ապրիլ ու պիտի ապրի անկասկած աչքը յառած բարձունքներու:

ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ
Երեւան

Մեր հին գուսանների ու աշուղների նման

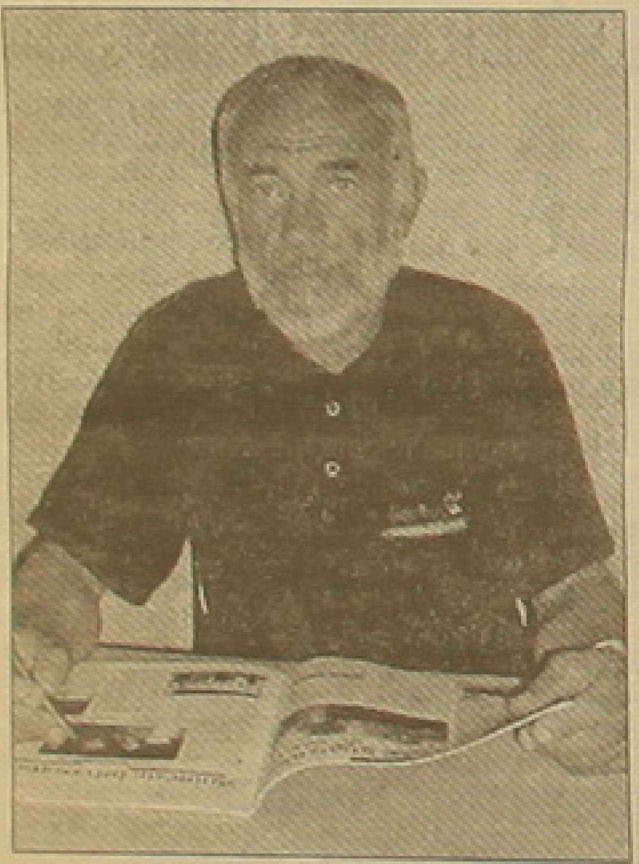

Մեր հին աշուղների հանգոյն՝ նրանք թափառում են աշխարհի ճանապարհներին եւ փորձում փրկել գեղեցկությունը: Ոմանք նրանց ճշմարտության դերվիշներ են կոչում, մյուսները շատ ավելի համեստ են իրենց գնահատականներում: Եվ եթե ծույլ ու մոլոր ուղեղները նրանց արեւահարված դեմքն ու չարդոտված շորերն են տեսնում միայն, ապա համոզված կարող եմ ասել, որ նրանք բացարձակապես սխալվում են: Է, իրենց գործն է...

Ես հիմա նստած խմբագրության փոքրիկ սենյակում լսում եմ արեւահարված դեմքով 52-ամյա Լեւոն Թաշչյանին, Լիբանանի Այնճար գյուղում ծնված ու այնտեղ ապրող Լեւոն Թաշչյանին եւ փորձում գոնե մտովի անցնել այն հազարավոր կիլոմետրերը, որոնցով շատ հաճախ նա քայլում է ոտքով: Այս ճանապարհորդությունները սոսկ սիրելի զբաղմունք կամ վարժանք չեն եղել Լեւոնի համար, թեեւ ինքը մարաթոնյան վազորդ է, 10 հազար մետր վազքի Լիբանանի չեմպիոն եւ Լիբանան պետությունն է ներկայացրել Բուլղարիայում, Ռումինիայում, Սիրիայում տարբեր տարիներին անցկացված միջազգային մրցություններում: Չէ, քայլի սերը չէ նրան մղել այսպիսի ճանապարհորդությունների: Նա Հայաստանն է կրկին ու կրկին հայտնագործում, հայտնագործում է իր եւ աշխարհի համար...

Սիս, Զեյթուն, Հաճըն, Մուշ, Մարաշ, Այնթապ, Ուրֆա, Տիգրանակերտ, Էրզրում, Կարս, Վան, Անի, Իգդիր, Բայազետ, Արարատ... Օտար մեկի համար թվարկվածը գուցե սոսկ աշխարհագրական անուններ թվան, որոնց հայերի համար՝ հարազատ, բայց կորած հիշատակներ: Լեւոն Թաշչյանն այս ամենի մեջ հայրենիք է տեսնում: Նրա նախնիները Լիբանանի Այնճար բնակավայր են հասել հերոսական Մուսալեռից, մի վայր, որտեղ հայերս 40 օր շարունակ թուրք էսքյարի կանոնավոր բանակի դեմ, որպես վահան ու նիզակ, մեր ոգին հանեցինք: Ու հաղթեցինք, բարոյապես հաղթեցինք: 18 նահատակ ունեցանք, բայց հաղթեցինք: Վկա՝ ավստրիացի գրող Ֆրանց Վերֆելը:

1998-ին Լեւոն Թաշչյանն առաջին անգամ բարձրացավ Մուսալեռ, ուր այժմ 22-23 տուն հայեր են բնակվում, սակայն, ցավոք, հայկական դպրոց չկա: Եվ եթե այս 22-23 տան հայերն հայերեն են խոսում, ապա Մուսալեռան հին, բայց չմարող բարբառով:

«Շինած են մի լավ հուշարձան,- պատմում է Լեւոնը:- Լուսանկարեցի այդ հուշարձանը: Տեսա, որ 18 նահատակների գերեզմանները եւ հուշարձանները քարուքանդ արված են: Շարունակեցի ճանապարհս, ամբողջ Կիլիկիան պտտեցի, նկարեցի, անմոռանալի պատկերներ վերցնելով քամերայիս լենթայի վրա»:

Լեւոն Թաշչյանի լուսանկարները սոսկ փաստագրական արձանագրություններ չեն: Ցավ կա այդ լուսակարներում, կարոտ, նաեւ՝ հպարտություն, որ մեր նախնիները այսպիսի հրաշալի կոթողներ, վանքեր, բերդեր, ամրոցներ, բնակավայրեր են ստեղծել: Իսկ երբ վերադարձավ Այնճար, ցուցահանդեսներ բացեց, որոնք հետագայում անցկացվեցին Բեյրութում, Սիրիայում, Կիպրոսում, իսկ 1999-ին՝ նաեւ Հայաստանում եւ Արցախում: Իսկ երբ Հայաստանից ու Արցախից կրկին իր բնակավայրը դարձավ, դասախոսությամբ հանդես եկավ Լիբանանի ամենահեղինակավոր հեռուստաալիքով: Բազմաթիվ լուսանկարներ ցուցադրվեցին, որոնք պատկերում էին հայկական հողերի, եկեղեցիների, բերդերի այսօրվա վիճակը: Ստեղծվեց նաեւ մեկուկես ժամ տեւողությամբ «Հայերը Լիբանանում» տեսաֆիլմը, որը LBC հեռուստաընկերությունը ցուցադրեց Լիբանանում, ապա նաեւ ուրիշ շատ երկրներում: Եվս մեկ անգամ խուլուհամր աշխարհին հուշում արվեց ոչ միայն 20-րդ դարի ամենաառաջին եւ ահավոր ողբերգության մասին, այլեւ ներկայացվեց հայ ժողովրդի դարավոր մշակույթն՝ իր ողջ շքեղությամբ:

Անցած տարի՝ 2004-ին լրացավ Մուսալեռից Այնճար հայերի գաղթի 65-ամյակը: Մուսալեռցիները նոր բնակավայր գտան, տուն-տեղ սարքեցին, իրենց գործն սկսեցին: Բայց հայրենիք ասվածը մի փոքր այլ բան է: Ու այսօրվա այնճարցին կրկին ու կրկին իր Մուսալեռն է հիշում: Լեւոն Թաշչյանն էլ որոշեց եւս մեկ անգամ ուխտագնացության գնալ: Այնճարում գտնվող Մուսալեռան հերոսամարտի հուշարձանի մոտ հավաքվեց 400-500 մարդ, ովքեր աղոթքով բարի ճանապարհ մաղթեցին Լեւոնին: «Ուզեցի Այնճարեն մինչեւ Մուսալեռ ոտքով քալել, հյուրանոց չմնեմ»: Այդպես էլ արեց: Տասնօրյա ուխտագնացության ժամանակ այս աննկուն հայը գիշերները լեռներում ու ձորերում մնաց: «Մեկ գիշեր Լիբանանի եւ Սուրիո սահմանին վրա, լեռներու մեջ այնքան գազաններ կային, որ ապահովության համար ժայռի վրա մնացի: Մուսալեռում ինձ դիմավորեցին հայերը: Հաջորդ օրը բարձրացա Մուսալեռ, մոմեր վառեցի: Հավաքեցի աճյունափոշիները, պահպանված ոսկորները եւ բերի Այնճար: Մի մասը ղրկեցի Հայաստան՝ Մուսալեռ, մի փոքր մասն էլ՝ Կանադա՝ Քեմբրիջ: Այնճարում ու Հայաստանում հատուկ արարողություններ եղան՝ աճյունափոշին հողին հանձնելու համար»:

«Հաջորդ օրը եղա Անիում: Թուրք զինվորները կանգնած էին: Ախուրյան գետի եզերով մտա Անիի բերդը, նկարեցի Տիգրան Հոնենց եկեղեցին, քանդված կամուրջը, Մայր տաճարը, մյուս եկեղեցիները... Բայց գիտեի, որ քամերաս ձեռքես կառնեին...»: Ու Լեւոնը նկարահանված նյութը պահպանելու համար լուսանկարչական խցիկը նետում է Ախուրյան գետի ձորը՝ փրկելով անչափ արժեքավոր լուսանկարների բնօրինակը:

1997 թվականին Լեւոն Թաշչյանին թուրք զինվորականներն արգելում են մտնել Մշո Սբ. Առաքելոց եկեղեցի: «Վեց տարի ետքը նորեն գացի: Գիշերը մնացի քյուրտերու մոտ: Քյուրտերը որոշ բաներ պատմեցին այս տեղերում գրեթե մեկ դար առաջ տեղի ունեցած դաժան իրադարձությունների մասին, որ լսել էին իրենց հայրերից ու պապերից: Մյուս օրը գացի Մշո Սուլթան (Սուրբ տան) Սբ. Կարապետ վանքը:

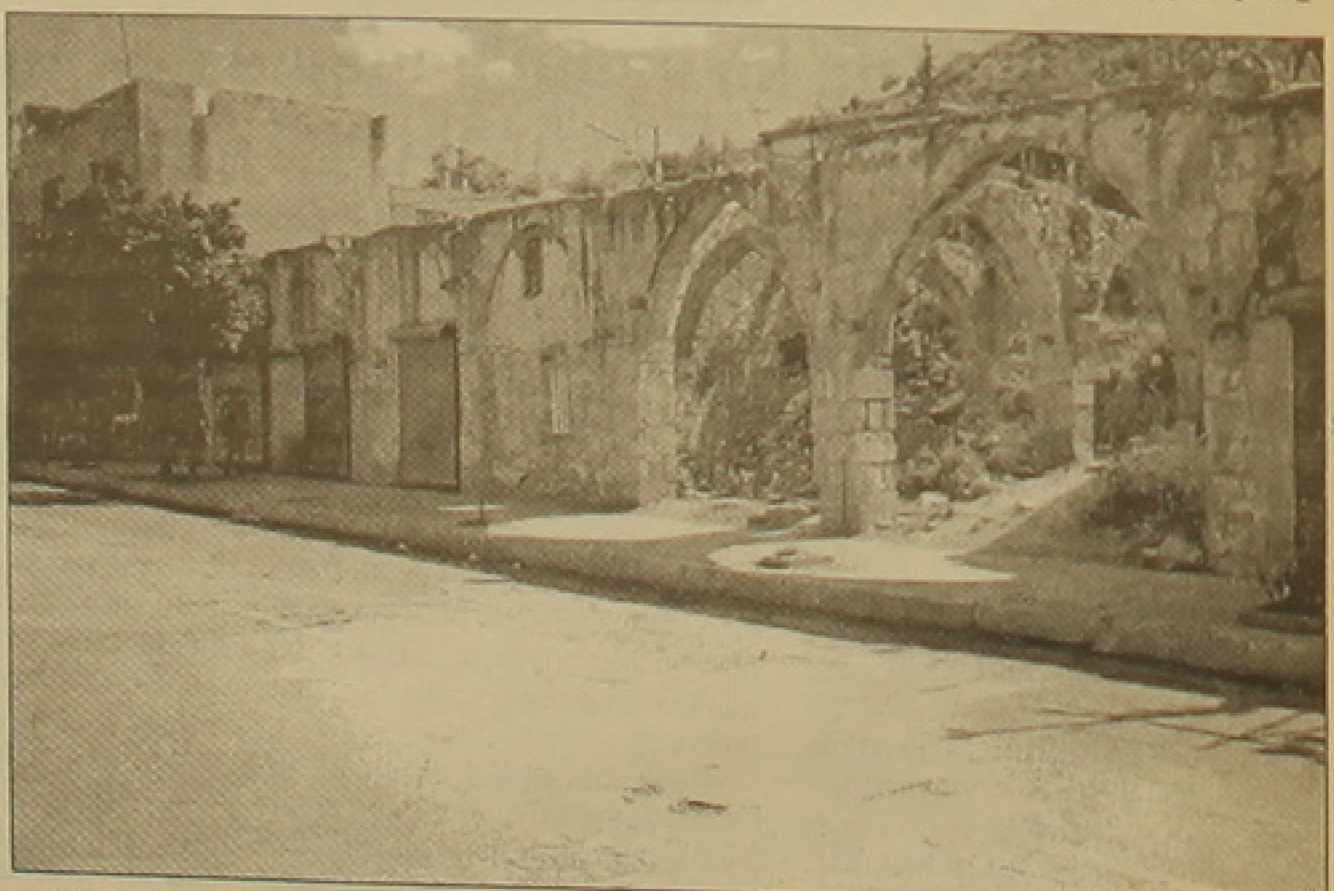

Այդ եկեղեցին նույնպես ավերակվել է ու մնացել է ավերակ: Վանքի քարերով քյուրտեր տուներու պատեր շինած են: Ամեն ինչ ավերված է...»:

Անհանգիստ ու անդադրում բնավորության տեր Լեւոնը կրկին որոշեց շրջել պատմական Հայաստանով, նոր արձանագրություններ անել: Ու ամեն անգամ, նոր բնակավայր, նոր շեն, նոր վանք, եկեղեցի ու բերդ մտնելիս, Լեւոնը նկատում էր, որ նոր ավերումներ են կատարվել:

Մեկ անգամ փորձեց մտնել Կարսի Առաքելոց եկեղեցին, որն այժմ մզկիթի է վերածվել: Մի ջահել թուրք նրան արգելեց կոշիկներով մտնել եկեղեցի, որովհետեւ իրենց աստծո տաճար մտնելու համար պետք է կոշիկները հանել: Բայց Կարսի Առաքելոց եկեղեցին թուրքի աստ-

Աննկուն ճանապարհորդ Լեւոն Թաշչյանն այս օրերին Հայաստանում է. եկել է մասնակցելու Մուսալեռան հերոսամարտի ամենամյա տոնակատարություններին:

Իսկ հետո... Մի նոր ծրագիր ունի Լեւոն Թաշչյանը. ցանկանում է մեկնել Ջավախք՝ տեղի հայերի կյանքին, պատմական ու մշակութային արժեքներին ծանոթանալու համար, որպեսզի Հայաստան աշխարհի մի նոր երկրամաս ներկայացնի աշխարհին:

Նոր փորձություն Չեխիայում

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականին նոր փորձություն է սպասում: Այսօր մեր հավաքականը Չեխիայի Օլոմոուց քաղաքի «Անդրուվ» մարզադաշտում աշխարհի առաջնության ընտրական հերթական մրցախաղում ուժերը կչափի այդ երկրի ընտրանու հետ: Հանդիպումը կսկսվի Երեւանի ժամանակով ժամը 20:30-ին (տեղի ժամանակով 17:30-ին) եւ ուղիղ հեռարձակմամբ կցուցադրվի Հանրային հեռուստատեսությամբ: Հայաստանի եւ Չեխիայի երիտասարդական հավաքականների մրցախաղը եւս կկայանա այսօր, Երեւանի ժամանակով ժամը 19:30-ին, Ուհերսկե Հրադիշտե քաղաքում:

Հայաստանի ազգային եւ երիտասարդական հավաքականները մրցավայր են մեկնել սեպտեմբերի 5-ն լույս 6-ի գիշերը Երեւան-Վիեննա չվերթով: Վիեննայից ազգային հավաքականն ավտոբուսով ուղեւորվել է Չեխիայի Օլոմոուց քաղաք, իսկ երիտասարդականը՝ Ուհերսկե Հրադիշտե: Ի տարբերություն Հոլանդիայի հավաքականների հետ մրցախաղերի՝ Չեխիա մեկնած Հայաստանի ազգային եւ երիտասարդական հավաքականների կազմերում որոշակի փոփոխություններ են տեղի ունեցել: Ինչպես տեղեկացանք ՀՖՖ մամուլի քարտուղարությունից, ազգային հավաքականի կազմում չեն ընդգրկվել վնասվածքներ ունեցող Էդգար Մանուչարյանը, Դավիթ Գրիգորյանը, Համլետ Մխիթարյանը, ինչպես նաեւ Հարություն Վարդանյանն ու Սամվել Մելքոնյանը: Ինչպես հայտնի է, Էդգար Մանուչարյանը վնասվածք ստացավ հոլանդացիների հետ խաղում: Ըստ բժիշկների, նրան մեկ ամիս հարկ կլինի ապաքինվելու համար: Հարություն Վարդանյանը, որին ապաքինվելուց հետո բավական ընդմիջումից հետո մարզիչները կրկին հավաքական էին հրավիրել, ըստ Հենկ Վիսմանի, նեղացել էր, տեղեկանալով, որ Հոլանդիայի հավաքականի հետ հանդիպմանը չի ընդգրկվել մեկնարկային կազմում: Սամվել Մելքոնյանի բացակայությունը պայմանավորված է մուտքի թույլտվության հետ կապված խնդիրներով: Նշված ֆուտբոլիստների փոխարեն ազգային հավաքականի կազմում ընդգրկվել են փյունիկցի Արթուր Ոսկանյանը եւ երիտասարդական հավաքականի խաղացող, «Կիլիկիայի» պաշտպան Արտաշես Բաղդասարյանը: Երիտասարդական հավաքականի կազմում էլ Չեխիա չի մեկնել հոլանդացիների հետ խաղում վնասվածք ստացած Ժորա Հովհաննիսյանը: Նրա փոխարեն հավաքական են հրավիրվել փյունիկցիներ Ալեքսանդր Պետրոսյանն ու Արմեն Հովհաննիսյանը:

Ինչ խոսք, Հայաստանի հավաքականին այսօր լուրջ փորձություն է սպասում: Չեխիայի ընտրանին եվրոպական ուժեղագույն հավաքականներից մեկն է եւ հաջող է հանդես գալիս ընտրական մրցաշարում: Ճիշտ է, վերջին խաղում չեխերը 0-2 հաշվով զիջեցին ռումինացիներին, սակայն լավ հնարավորություն են պահպանում պայքարելու եզրափակիչի ուղեգրի համար: Իսկ դրա համար չեխերին այսօրվա խաղում միմիայն հաղթանակ է անհրաժեշտ: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարի Երեւանում կայացած խաղում Չեխիայի հավաքականը հաղթել է 3-0 հաշվով: Գոլերից 2-ն իր օգտին է գրանցել հավաքականի գլխավոր ռմբարկու Յան Կոլերը: Բարձրահասակ այդ ֆուտբոլիստին Երեւանում այդպես էլ չհաջողվեց վնասազերծել: Թե որքա՞ն դա կհաջողվի Չեխիայում, շատ բանով կանդրադառնա հանդիպման արդյունքի վրա:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐ

ԱՄՆ-ի հավաքականը եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեց

ԿՈՆԿԱԿԱՖ-ի ընտրական գոտում հայտնի դարձավ աշխարհի առաջնության առաջին մասնակիցը: Դա ԱՄՆ-ի ընտրանին է, որը սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով հաղթեց մեքսիկացիներին եւ մրցաշարի ավարտից 3 տուր առաջ նվաճեց խաղարկվող չորս ուղեգրերից մեկը: Խաղից առաջ հանդիսականներն ու ֆուտբոլասերները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին «Կատրինա» փոթորկից զոհվածների հիշատակը: Ամերիկացիների առավելությամբ անցած խաղում դաշտի տերերը 2 գոլ խփեցին ու արժանի հաղթանակ տոնեցին: ԱՄՆ-ի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բրյուս Արենը խաղից հետո հայտարարեց. «Մենք իրավի մեծ հաղթանակ տոնեցինք եւ 5-րդ անգամ անընդմեջ աշխարհի առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեցինք: Առաջին խաղակեսում չհաջողվեց գոլ խփել, սակայն ընդմիջումից հետո տղաները պարզապես հոյակապ խաղացին»:

Մեքսիկայի ընտրանին թեեւ առաջին պարտությունը կրեց, սակայն դա էապես չի ազդի ուղեգրի համար պայքարի վրա: Մեքսիկացիներին անհրաժեշտ է վերջին 3 խաղում ընդամենը մեկ միավոր վաստակել, այն էլ այն դեպքում, եթե Գվատեմալայի հավաքականը բոլոր խաղերում հաղթի, ինչն իրական չէ:

3-րդ ուղեգրի իրական հավակնորդը Կոստա Ռիկայի ընտրանին է, որը հյուրընկալվելիս հաղթեց պանամացիներին (3-1): Իսկ ահա 4-րդ տեղի համար պայքարը ծավալվել է Գվատեմալայի եւ Տրինիդադի միջեւ: Հիշեցնենք, որ այդ տեղը զբաղեցրած հավաքականն ուղեգրի համար լրացուցիչ մրցախաղ պետք է անցկացնի ասիական գոտու ներկայացուցչի հետ:

Ռոնալդինյոյի տրանսֆերային նոր գինը 125 մլն եվրո է

Բրազիլացի ֆուտբոլիստ Ռոնալդինյոն նոր պայմանագիր է կնքել «Բարսելոնի» հետ, որի համաձայն կատալոնյան ակումբում հանդես կգա մինչեւ 2010 թ.: Ակումբի ղեկավարությունը ցանկանում էր նրա հետ պայմանագրի ժամկետը երկարաձգել մինչեւ 2014 թ., սակայն բանակցությունների արդյունքում որոշվեց առայժմ սահմանափակվել 2010 թ.-ով: Բրազիլացու նախորդ պայմանագրի ժամկետը լրանում էր 2008 թ.: Եթե հին պայմանագրով Ռոնալդինյոյի տրանսֆերային գինը 120 մլն եվրո էր, ապա, նոր պայմանագրի համաձայն, այլ ակումբ տեղափոխվելու դեպքում «Բարսելոնին» պետք է 125 մլն եվրո վճարեն: Այսպիսով, ակումբի ղեկավարությունը մինչեւ 2010 թ. կարող է հանգիստ լինել թիմի հիմնական ֆուտբոլիստների՝ Սամյուել Էտոյի, Խավի Էռնանդեսի, Դեկոյի, Ռոնալդինյոյի եւ Վիկտոր Վալդեսի ճակատագրերի հարցում:

«Ոսկե լիգայի» մրցանակը Տատյանա Լեբեդեւային

Ռուսաստանցի Տատյանա Լեբեդեւան նվաճեց թեթեւ ատլետիկայի միջազգային ֆեդերացիայի «Ոսկե լիգայի» գլխավոր մրցանակը՝ 1 մլն դոլար արժողությամբ 50 կգ ընդհանուր քաշով ոսկե համաձուլվածքները: Նա հաղթող ճանաչվեց նաեւ Բեռլինում անցկացված «Ոսկե լիգայի» թեթեւատլետիկական մրցումների եզրափակիչ 6-րդ փուլում՝ եռացատկում ցույց տալով 14 մ 85 սմ արդյունք: Հիշեցնենք, որ ռուս մարզուհին մինչ այդ լավագույնն էր ճանաչվել նաեւ Փարիզում (15,11 մ), Հռոմում (15,03 մ), Օսլոյում (14,89 մ), Ցյուրիխում (14,94 մ) եւ Բրյուսելում (14,94 մ):

«Ոսկե լիգայի» մրցումներն անցկացվում են 1998 թ.: Մրցակարգի համաձայն, գլխավոր մրցանակին կարող են հավակնել միայն որոշակի քանակությամբ փուլերում հաղթած մարզիկները: Ընթացիկ մրցաշրջանում մրցանակը նվաճելու համար անհրաժեշտ էր հաղթել բոլոր 6 փուլերում, ինչպես նաեւ մասնակցել սեպտեմբերի 9-10-ը Մոնակոյում կայանալիք եզրափակիչ մրցումներին: Տատյանա Լեբեդեւայից բացի, միայն մոզամբիկցի վազորդուհի Մարիա Մուտոլան էր 2003 թ. միայնակ շահել մրցանակը: Մյուս խաղարկություններում հաղթողները մի քանիսն էին, ուստի գլխավոր մրցանակը բաժանվել էր նրանց միջեւ:

Ահա ըստ տարիների հաղթողների ցանկը.

1998- Մերիոն Ջոնս (ԱՄՆ, 100 մ վազք), Խիշամ էլ Գերուժ (Մարոկկո, 1500 մ), Հայլե Գեբրեսելասիե (Եթովպիա, 5000 մ):

1999 թ.- Գաբրիելա Սաբո (Ռումինիա, 3000 մ), Ուիլսոն Կիպկետեր (Դանիա, 800 մ):

2000 թ.- Տատյանա Կոտովա (Ռուսաստան, հեռացատկ), Գեյլ Դիվերս (ԱՄՆ, 100 մ արգելավազք), Տրինե Հատեստադ (Նորվեգիա, նիզակի նետում):

2001 թ.- Օլգա Եգորովա (Ռուսաստան, 3000 մ), Խիշամ էլ Գերուժ (Մարոկկո, 1500 մ), Վիոլետա Շեկելի (Ռումինիա, 1500 մ), Ալեն Ջոնսոն (ԱՄՆ, 110 մ արգելավազք), Անդրե Բուշեր (Շվեյցարիա, 800 մ):

2002 թ.- Մերիոն Ջոնս (ԱՄՆ, 100 մ), Անա Գեվարա (Մեքսիկա, 400 մ), Խիշամ էլ Գերուժ (Մարոկկո, 1500 մ), Ֆելիքս Սանչես (Դոմինիկյան Հանրապետություն, 400 մ արգելավազք):

2004 թ.- Տոնիկ Ուիլյամս-Դառլինգ (Բագամյան կղզիներ, 400 մ արգելավազք), Քրիստիան Օլսոն (Շվեդիա, հեռացատկ):

Տատյանա Լեբեդեւան վճռել է շահած գումարից 100 հազար դոլարն օգտագործել բարեգործական նպատակներով: Նա գումար կտրամադրի այն ծննդատան վերանորոգման համար, որտեղ ծնվել է իր դուստրը, ինչպես նաեւ կօժանդակի այն մանկապարտեզի վերանորոգմանը, որտեղ հաճախում է դուստրը: Իսկ մնացած գումարով Լեբեդեւան որոշել է ամուսնու հետ ճանապարհորդել:

Կոլինան կօգնի ճապոնացի մրցավարներին

Ճապոնիայի ֆուտբոլի պրոֆեսիոնալ J լիգայի ղեկավարությունը մտադիր է իտալացի հանրահայտ մրցավար Պիեռլուիջի Կոլինային հրավիրել տեղի մրցավարների հետ տեսական եւ գործնական պարապմունքներ անցկացնելու, ինչը կնպաստի նրանց մակարդակի բարձրացմանը: J լիգայի ղեկավար Մասարու Սուզուկին գտնում է, որ ճապոնացի մրցավարների պրոֆեսիոնալ մակարդակն այնքան էլ ցածր չէ, սակայն ֆուտբոլասերների շրջանում միշտ է նկատվում նրանց ամեն ինչում մեղադրելու: Միաժամանակ Սուզուկին գտնում է, որ ճապոնացի մրցավարների մակարդակը բարելավելու կարիք է զգում: Դա հատկապես արդիական է հնչում օրերս տեղի ունեցած միջադեպից հետո: Ուզբեկստանի եւ Բահրեյնի հավաքականների անցումային խաղում ճապոնացի մրցավար Տոշիմիցու Յոշիդան չէր հաշվել 11 մ հարվածով ուզբեկների խփած գոլը, քանի որ վերջիններից մեկը մինչեւ հարվածը ներխուժել էր տուգանային հրապարակ: Սովորաբար նման դեպքերում մրցավարները կրկնել են տալիս 11 մ հարվածը: Ի զարմանս բոլորի, մրցավարն այլեւս ուզբեկներին հնարավորություն չտվեց կրկնելու 11 մ հարվածը: Այս առնչությամբ Ուզբեկստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան բողոք է ներկայացրել ՖԻՖԱ՝ խնդրելով պարզաբանել մրցավարի գործողությունները: ՖԻՖԱ-ն չեղյալ է համարել հանդիպման արդյունքը (1-0 հաշվով խաղը շահել է Ուզբեկստանի հավաքականը): Հանդիպումը պետք է վերախաղարկվի:

Ժինոլան ամենաասեք-սուալ ֆուտբոլիստն է

Նախկինում հանրահայտ ֆրանսիացի ֆուտբոլիստ Դավիթ Ժինոլան, որ հանդես է եկել «Պարի Սեն Ժերմեն», «Նյուքասլ» եւ «Տոտենհեմ» թիմերում, ճանաչվել է ֆուտբոլի պատմության մեջ ամենաասեքսուալ ֆուտբոլիստը: Մեծ Բրիտանիայի ֆուտբոլային ամենահեղինակավոր ինտերնետային կայքի (www.football.co.uk) անցկացրած հարցմանը մասնակցել է մոտ 3 հազար բրիտանացի երկրպագու: Նրանց մեծամասնությունը նախապատվությունը տվել է 38-ամյա ֆրանսիացի Ժինոլային, որը գերազանցեց անգլիական ֆուտբոլի սեքս-խորհրդանիշ Դեյվիդ Բեքհեմին: Ամենաասեքսուալ ֆուտբոլիստների եռյակը եզրափակում է ֆրանսիացի Թյերի Անրին: Հաջորդ տեղերում են իտալացի Ֆրանչեսկո Տոտին, ֆրանսիացի Էրիկ Կանտոնան եւ Անգլիայի հավաքականի նախկին դարպասապահ Դեյվիդ Ջեյմսը: Հետաքրքրական է, որ 20 լավագույնների ցանկում տեղ են զբաղեցրել ոչ միայն ներկայիս ֆուտբոլային «աստղերը», այլեւ նախկինում հանրահայտ ֆուտբոլիստներ Վիննի Ջոունսը, Գարի Լինեկերը եւ Ռեյ Ուիլկինսը, որոնք խաղադաշտերում փայլել են անցած դարի 80-ական թվականներին:

Ամենամեծ ծախսը «Ռեալն» է կատարել

Իսպանական պրոֆեսիոնալ լիգայի հրապարակած պաշտոնական տվյալներով տրանսֆերային շրջանում երկրի ակումբներից առավել մեծ գումար է ծախսել Մադրիդի «Ռեալը»: Այսպես, բրազիլացի Ռոբինյոյի համար «արքայական» ակումբը «Սանտոսին» 30 մլն եվրո է վճարել: 20 մլն եվրո էլ «Ռեալը» վճարել է բրազիլացի մեկ այլ ֆուտբոլիստի՝ Բապտիստայի համար: Իսկ պաշտպան Սերխիո Ռամոսի տեղափոխման համար հարկ եղավ եւս 27 մլն եվրո գումար ծախսել: Ամառանը «Ռեալը» պայմանագրեր էր կնքել նաեւ ուրուգվայցիներ Կառլոս Դիոգոյի եւ Պաբլո Գարսիայի հետ:

Ընթացիկ մրցաշրջանում ընդհանուր առմամբ իսպանական ակումբները 485 նոր ֆուտբոլիստներ են ընդգրկել իրենց շարքերում, որոնցից 359-ն իսպանացիներ են, 78-ը՝ եվրոպական այլ երկրներից, 48-ը՝ այլ մայրցամաքներից:

11 մետրանոց 40 հարված մեկ խաղում

Խոսքը հետխաղյա 11 մ հարվածների մասին է: «Թունբրիջ Ուելս» եւ «Լիտլհեմփթոն» թիմերի Անգլիայի գավաթի խաղարկության նախնական փուլի մրցախաղում հաղթողին որոշելու համար հարկ եղավ 11 մ 40 հարված կատարել: Առաջին հանդիպումն ավարտվել էր ոչ-ոքի: Վերախաղարկումն էլ արդյունք չտվեց: Հետխաղյա 11 մ հարվածներն ավելի դիպուկ իրացրին «Թունբրիջ Ուելսի» ֆուտբոլիստները (16-15), որոնք էլ կշարունակեն պայքարը:

Ֆուտբոլի պատմության մեջ սա երրորդ արդյունքն է: Յուրօրինակ ռեկորդ են սահմանել այս տարվա հունվարին Նամիբիայի գավաթի խաղարկության առաջին փուլի մասնակիցներ «Պալասն» ու «Սիվիքսը», որոնք հաղթողին որոշելու համար ընդհանուր առմամբ 11 մ 48 հարված են կատարել: Դրանցից դիպուկ է իրացվել 33-ը: 17-16 հաշվով հաղթել է «Պալասը»: 1988 թ. արգենտինյան «Արգենտինոս Խունիորսի» ու «Ռասինգի» մրցախաղում խփվել է 11 մ 44 հարված: 20-19 հաշվով խաղը շահել է «Արգենտինոս Խունիորսը»:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Ֆինանսներ

Դրամավարկային տեղեկատու

Օգոստոսի 26-ից սեպտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան նվազել է 1 մլրդ 674 մլն դրամով եւ սեպտեմբերի 1-ին կազմել 182 մլրդ 607 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 864 մլն դրամով, զուտ ներքին ակտիվները՝ 810 մլն դրամով:

Օգոստոսի 19-27-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածն աճել է 14 մլրդ 282 մլն դրամով եւ օգոստոսի 27-ին կազմել 346 մլրդ 499 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել է 3 մլրդ 906 մլն դրամով, կազմելով 123 մլրդ 573 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդները նվազել են 477 մլն դրամով եւ կազմել 44 մլրդ 441 մլն դրամ: Դրամով ժամկետային ավանդներն աճել են 42 մլն դրամով եւ կազմել 17 մլրդ 540 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդներն աճել են 10 մլրդ 811 մլն դրամով եւ կազմել 160 մլրդ 945 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 89 մլրդ 448 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 8 մլրդ 587 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 71 մլրդ 496 մլն դրամ (աճը՝ 2 մլրդ 223 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Օգոստոսի 26-ից սեպտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում մարվել են 52-շաբաթյա 500 մլն դրամի ՊՊ՝ 5,0499 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ը ներգրավել է 1 մլրդ 300 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 1 տոկոս տոկոսադրույքով եւ մարել 1 մլրդ 300 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 1 տոկոս տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

Օգոստոսի 26-ից սեպտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ փոխարժեքը արժեւորվել է 2,92 տոկոսով՝ 478,03 դրամից հասնելով 464,45 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 68,360 հազ. ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 469,08 դրամ:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՖՈՒԼԲՐԱՅԹ ԾՐԱԳԻՐ

Հայաստանում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանության Հասարակայնության հետ կապերի բաժինը հայտարարում է 2006-2007 ուսումնական տարվա Ֆուլբրայթ կրթաթոշակի մրցույթի սկիզբը:

Ֆուլբրայթ ծրագով դրամաշնորհներ են տրվում օտարերկրացի գիտնականներին՝ ԱՄՆ համալսարաններում մեկ ուսումնական տարի կամ մեկ կիսամյակ դասախոսելու եւ/կամ հետ-ատենախոսական հետազոտություններ կատարելու նպատակով: Ծրագիրը կրում է Արկանզասի սենատոր Ջ. Ուիլյամ Ֆուլբրայթի անունը, որը 1946թ. նախաձեռնեց այն՝ «մեծացնելու ԱՄՆ-ի ու աշխարհի այլ ժողովուրդների միջեւ փոխըմբռնումը»: Բոլոր դրամաշնորհները հաստատվում են Ֆուլբրայթի օտարերկրյա կրթաթոշակային խորհրդի կողմից, որն ունի 12 անդամ, որոնք նշանակվում են Միացյալ Նահանգների նախագահի կողմից:

ԿՐԹԱԹՈՇԱԿԻ ԴԻՄԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
- ՀՀ քաղաքացու եւ մշտական բնակչի կարգավիճակ
- Աշխատանք Հայաստանում
- Դոկտորական կամ թեկնածուական (Ph.D.) կոչում
- Անգլերենի իմացություն
- Դիմումի լրացված փաթեթ
- Երաշխավորագրեր
- Ֆիզիկական ու առողջական լավ վիճակ

ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻՑ.
- Քաղաքագիտություն, տնտեսագիտություն, սոցիոլոգիա
- Միջազգային հարաբերություններ, ժուռնալիստիկա եւ իրավագիտություն
- Ամերիկագիտություն (ԱՄՆ պատմություն, գրականություն, հասարակություն եւ մշակույթ)
- Քիմիա, հանրային առողջապահություն ու բժշկություն

ԴԻՄԵԼՈՒ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

Դիմումները պետք է լրացնել անգլերեն լեզվով: Ձեռագիր, ոչ ամբողջությամբ լրացված կամ ուշ ներկայացված դիմումները քննության չեն առնվում: Վերջին 5 տարիների ընթացքում Ֆուլբրայթ կրթաթոշակ ստացած անձանց դիմումները նույնպես քննության չեն առնվի: Բոլոր դիմումները, այդ թվում՝ երաշխավորագրերը քննության են առնվում եւ տեխնիկական, եւ ակադեմիական տեսանկյուններից: Բոլոր պայմաններին համապատասխանող թեկնածուները կհրավիրվեն հարցազրույցի դեսպանատան Ֆուլբրայթ կրթաթոշակի ընտրական հանձնաժողովի կողմից, իսկ հաղթողների դիմումները՝ վերջնական հաստատման նպատակով, 2005թ. դեկտեմբերի 15-ին կներկայացվեն Ֆուլբրայթ օտարերկրյա կրթաթոշակային խորհրդի քննությանը ԱՄՆ-ում: Վերջնական հաղթողների անունները պարզ կդառնան 2006թ. ապրիլին, երբ ստացվի համապատասխան հաստատում հյուրընկալող համալսարանների կողմից:

Դիմումի ձեւերը կարող եք ձեռք բերել ԱՄՆ դեսպանատան Հասարակայնության հետ կապերի բաժնից կամ դեսպանատան վեբ կայքի http://www.usa.am (Announcements) էջից: Լրացված դիմումները պետք է ներկայացվեն ԱՄՆ դեսպանատան Հասարակայնության հետ կապերի բաժին՝ մշակութային հարցերով օգնական Անահիտ Խաչատրյանին, հասցեն՝ ք. Երեւան, Ամերիկյան փող. 1: Լրացուցիչ մանրամասների համար նույնպես կարող եք զանգահարել Անահիտ Խաչատրյանին 464700 (ներքին հեռ.՝ 4310) հեռախոսահամարով:

ՀԱՃԱԽԱԿԻ ՀՆՉՈՂ ՀԱՐՑԵՐ
- Ժամկետների պահպանումը պարտադի՞ր է: Ժամկետները փոփոխման ենթակա չեն:
- Եթե նախկինում դիմել եմ, սակայն հաջողության չեմ հասել, կարո՞ղ եմ կրկին դիմել: Այո:
- Ի՞նչ չափանիշների հիման վրա է կատարվում ընտրությունը: Դիտարկվում են հետեւյալ գործոնները. մասնագիտական որակավորում, ծրագրային առաջարկ (որակ, նպատակահարմարություն), ձեռք բերված գիտելիքների կիրառումը վերադառնալուց հետո, անգլերենի իմացություն, ծրագիրը Միացյալ Նահանգներում անցկացնելու անհրաժեշտությունը, անձնական որակավորումները, երաշխավորագրերի որակը: Նախապատվությունը տրվում է այն թեկնածուներին, ովքեր նախկինում Միացյալ Նահանգներում չեն եղել կամ էլ ԱՄՆ-ում այդպիսի աշխատանքի համեմատաբար քիչ փորձ ունեն:.
- Ի՞նչ է մտնում կրթաթոշակի մեջ: Ճանապարհածախսը, ամսական կրթաթոշակը եւ գումար գրքեր ձեռք բերելու ու նոր բնակավայրում հաստատվելու համար:
- Կարո՞ղ են ընտանիքի անդամները նույնպես մեկնել: Այո, սակայն բոլոր ծախսերը հոգալու եք անձամբ դուք:
- Ես անձամբ պետք է պայմանավորվածություն ձեռք բերեմ ԱՄՆ համալսարանի հետ: Այո, խորհուրդ է տրվում, որ դուք Ձեր դիմումի հետ միասին ներկայացնեք հրավեր որեւէ ամերիկյան համալսարանից: Եթե դուք չգիտեք, թե Ձեր ծրագիրը որտեղ հնարավոր կլինի ի կատար ածել, ապա Ֆուլբրայթի ծրագիրն իրականացնող գերատեսչություններն իրենք կընտրեն որեւէ համալսարան:
- Երաշխավորագրերը դիմումի հետ միասի՞ն են ներկայացվելու: Երաշխավորագիր տվող անձինք դրանք պետք է ֆաքսով ուղարկեն ԱՄՆ դեսպանատան հասարակայնության հետ կապերի բաժին (46-47-35 կամ 46-47-42) կամ դրանք կարող են ներկայացվել դիմումի հետ միասին՝ առանձին փակ ծրարով:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջին ժամկետը 2005 թ. հոկտեմբերի 21-ն է:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 07.09.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	462.36	457.70	467.00
EUR	1	Եվրո	577.16	573.70	580.60
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	16.39	15.40	17.40

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA
LOG ON TO WWW.AZG.AM

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԱԳԻՐ

Շնորհակալություն եմ հայտնում *«Արմենիա» բժշկական կենտրոնի՝ կանանց կենտրոնի վիրաբույժ Արմեն Կիմիչ Բլբուլյանին, բժիշկ Կարեն Ջուլհակյանին եւ անձնակազմին*՝ բարձր մասնագիտական դրսեւորումների եւ մարդկային ջերմ վերաբերմունքի համար:

ՆԱԶԱՐՅԱՆ ՌԵԺԻԿ

Job @ LYCOS

LYCOS

Lycos is one of the leading European Internet destinations operating a pan-European network of web sites in eight languages. It is currently looking for bright and talented individuals matching one of the following profiles:

Service Desk Operator

You will provide support to the Service Desk administrators by monitoring, troubleshooting and incident/request handling. Operator will be responsible for monitoring, detection and initial classification of incidents using workarounds. Good knowledge of Linux is preferable.

Service Desk Administrator

You will provide support to the Service Desk by preparing task-sets for the shifts, maintaining the accuracy of the first level support how-tos and documentation, producing reports, etc. Service-desk administrations will be responsible for preparing task-sets for the shifts, i.e., compiling a list of all request/changes/tasks received, communicating with the requestor and clarifying if needed, assigning, scheduling and communicating the implementation of the task/request/change, making sure the feedback to the requestor is provided if needed (by the means of SD Operator). Some technical background is preferable.

Front Desk Operator

You will provide support to Service desk by processing all calls, requests and complaints received as well as providing first-hand testing and initial assessment of the incidents. Front-desk operator will be responsible for receiving and logging all calls/emails from users; deal directly with simple automated requests (web interface) and complaints keeping users informed on status and progress, basic first-hand testing of data consistency and page functionality, managing incident/request lifecycle until its closure, i.e. follow up and track all the incidents, monitoring procedures against OLAs.

Support System Administrator

Advanced skills in Linux (Unix), and/or MS Windows OS. Tasks: administer Linux (Unix) or Windows based servers.

*If you are interested in employment at Lycos Armenia please go to www.lycos-europe.amto get more information and send us your CV by e-mail to **info@lycos-europe.am** with reference to which job you are interested in.*

armentel

Ուշադրություն

Վնասվել է «Անդրանիկ» 72,73,74 թվային կայանները սնող մալուխը, որը սպասարկում է Իսակով պողոտայի 48, 48/1, 50, 50/1, 50/2, 50/3, 50/4, 50/5, 50/7, 52/1, 52/2, 52/3, 52/4, 52/5, 83 հասցեները: **Սույն թվականի սեպտեմբերի 5-ի ժամը 9-ից մինչեւ սեպտեմբերի 9-ի ժամը 16-ը** «Արմենտել»-ը իրականացնելու է վերանորոգման աշխատանքներ, որի ընթացքում տվյալ մալուխից սնվող նշված շենքերի հեռախոսահամարները չեն աշխատի:

Հայցում ենք Ձեր ներողամտությունը:

Արմենիա Տելեֆոն Կոմպանի

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է **ՀՀ Արարատի մարզի Բերդիկ համայնքի վարչական տարածքում գտնվող «Ունիվերսալ» ՍՊԸ-ի** արտադրական նպատակով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 20,0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. սեպտեմբերի 13-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է **Մկրտիչ Գասպարյանին** պատկանող Հանգստյան տան անհատական կարիքների համար **ՀՀ Կոտայքի մարզի Արզականի** վարչական տարածքում գտնվող բնական աղբյուրից 1,26 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. սեպտեմբերի 12-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ 58-24-83

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 6.09.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Գինդ» տպագրատանը: